مت ته د زړه له تله مبارکي وايي!

په افغانستان کې بايد پتروشيمايي صنعتونه په پښو ودرېږي او په خانګړې توګه د کيمياوي سرې او پلاستيکي پايپونو توليد ته خانګړې توجه وشي. په نږدې راتلونکې کې د سکوکو د مطبعې د احيا د پلان د تيارولو او د سلوګانو په فعالولو پانګونې وشي، په هېواد کې به له ۵۰۰ زره څخه ترېو ميليون ټنه پورې غنمو د زېرمه کولو ظرفيت رامنځته کړي. هر ځای چې تعرفه د داخلي توليد په زيان تمامېږي، نو بدله به شي. د فارمسي د صنعت او د نفتو ګازو د توليد اهميت ډېر لوړ دی. په راتلونکو مياشتو کې به د بازار موندنې، د خدماتو د کيفيت او مديريت له اړخه [illegible] وشي. د ډبرو سکرو او د کانونو د استخراج قراردادونه به بېرته مرکزي شي او د کارکوونکو مصونيت ته به جدي پاملرنه وشي.

ولسمشر محمد اشرف غني

اداري فساد پر ضد د حکومت د مبارزې ملاتړ وکړ

ه موخه سياسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي

ړنوالو ادارو له استازو وغوښتل چې د فساد د خارنې هڅه ترڅالی نګلاري پلي کړي، چې په نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمقاله

روژه، اوربند، سوله او ملي پخلاينه

افغان ولس یو ځل بیا په داسې حال کې د مبارکې روژې لپاره تیاری نیسي، چې تاریخي او قسم خوړلی دښمن لا د تېل شوې جګړې اور له تېل ورشیندي او د دغه دښمن په لمسون د هېواد پر بېلابېلو سیمو د وسله والو ترهګرو، مخالفینو او داعشیانو تله بېز بریدونه روان دي. افغان مسلمه امت په داسې حال کې روژې ته تیاري نیسي، چې د ګڼو کورنیو غړي د همدغو بریدونو له امله پر شهادت رسېدلي او ان د خوښیو او وصلونو د ورا پر موټرو یې بې‌بنې بریدونه کېږي او په کې ګڼو بې‌ګناه او بې‌دفاع وګړو ته مرګ ژوبله اوړي. د ملکرو ملتونو د رپوټ له مخې سږکال د تېرو کلونو پرتله په دغو بریدونو کې د بې‌ګناه وګړو د مرګ ژوبلې کچه لوړه شوې ده. بل لوري سم کال افغان ولس په داسې حال کې مبارکې روژې ته تیاری نیسي، چې ډېری د جګړې او ښتو له امله ټولې اکمالاتي لارې تړل شوې او په ګڼو ولسوالیو کې د اوړو او خوراکي موادو بیې تر اسمانه لوړې شوې دي. په همداسې حال کې مو واورېدل، چې وسله والو طالبانو د مبارکې روژې په میاشت کې د اوربند وړاندیز رد کړی او له بده مرغه ویلي یې، چې هغوی به په دې سپېڅلې او د ګناهونو د پاکولو په میاشت کې هم دغې غیر اسلامي، غیر انساني، غیر اخلاقي او غیر افغاني جګړې او وژنو ته زور ورکوي. په اصل کې روژه، اوربند، سوله او ملي پخلاينه د اسلام سپېڅلي ارزښتونه دي، چې خدای جل جلاله او رسول الله صلی الله علیه وسلم پرې ټینګار کړی دی. روژه یوازې او یوازې له سپېده داغه تر ماښامه پورې د نه خوړلو او نه څښلو په مانا نه ده، بلکې له ټولو غیر اسلامي او غیر انساني کړنو څخه د هر مؤمن مسلمان ځان ساتلو ته روژه وايي او د ورځې په اوږدو کې خوږ خوړ د مېږه او ښځې یوځای کېدل هم منع دي. دغه راز اوربند هم اسلامي ارزښت دی، نو تر ټولو غوره دا ده، چې د جګړې د ښکېلو غاړو ترمنځ اوربند وشي او په سپېڅلې روژه کې د بې‌ګناه وګړو وینه تویې نه شي او د ستر جنایت مخنیوی دې وشي، ځکه څوک په مبارکه روژه کې هم د بې‌ګناه وګړو وژنې ته زور ورکړي، نو دا له ستر او ستر جنایته هم لوړ جنایت دی، چې په هیڅ توګه د بخښلو وړ نه دی. دغه راز سوله او ملي پخلاينه هم اسلامي او افغاني غوښتنه ده، چې په کې خیر دی او الله جل جلاله وايي «په سوله کې خیر دی» نه او غوره دا ده، چې پر افغان مسلمه امت د تاریخي او قسم خوړلي دښمن له خوا د دې تپل شوې جګړې لمن ورټوله شي. وسله وال مخالفین باید پوه شي، دغه دښمن، چې دوی یې د ناروا وژنو او بریدونو لپاره چمتو کړي او روزلي، اوس یې د همدوی پرضد بله ډله (داعش) روزلې او چمتو کړې ده، همدا اوس د هېواد په ګڼو سیمو کې د وسله والو مخالفینو او داعشیانو ترمنځ اخ و ډب روان دی او په کې ګڼو وسله والو مخالفینو ته مرګ ژوبله اوښتې ده. بل دا چې له افغان ځواکونو سره د اسلام د دیني عالمانو او مسلمه امت پوخ او نه ماتېدونکی ملاتړ دی، د افغانستان د عالمانو سراسري شورا او څه بانډې درېیو زرو دیني عالمانو د کورنیو ځواکونو ملاتړ اعلام کړی او پر ټول ولس یې غږ کړی، چې دغه ملاتړ لا نور هم پیاوړی کړي او اوږه په اوږه د دښمن په وړاندې له کورنیو ځواکونو سره د هېواد او ملي ارزښتونو دفاع او ساتنه وکړي. دلته بل هیڅ داسې دلیل نه شي، چې دا جګړه او وژنې دې اوږدې شي، نو غوره دا ده، چې د تل پاتې سولې لپاره ملي خلاء وشي او راتلونکی اختر د خوښیو، ملي پخلاینې، سولې او سراسري امنیت او ثبات د نمونوي اختر په توګه ونمانځل شي. دغه راز ملي سوداګر هم باید د مبارکې روژې ارزښتونو ته پام وکړي او د الله جل جلاله د رضا او د دې مبارکې روژې په خاطر دې په بیو کې تخفیف را ولي، چې په دې کې هم د دنیا او هم د اخیرت خیر او برکت دی.

د کورني او بهرني سیاست شننې

له اداري فساد سره د افغان حکومت د مبارزې د بهیر څارنه دې وشي

تمیم

افغان ولسمشر د اداري فساد پرضد مبارزه نه یوازې، چې خپل ستر لومړیتوب بللی بلکې دا مبارزه یې ډېره ګړندۍ کړې هم ده، ولسمشر د کابل بانک د قضیې د څېړنې تر څنګ د دولتي ادارو او په تېره بیا د وزارتونو ټول قراردادونه تر خپلې ژورې څېړنې لاندې نیولي او یوازې یې د ملي دفاع د وزارت د څو قراردادونو په ارزونه کې په میلونه ډالره سپما کړې او ملي بودیجې ته یې اچولي دي. دا د ولسمشر تر ټولو مهم او ستر ګامونه بلل کېږي، ولسمشر د ټولو تړونونو د ارزونې چارې په خپل لاس کې اخیستې، او هره اوونۍ د تدارکاتو په ملي کمېسیون کې د ده په مشرۍ غونډه جوړېږي او د ګڼو وزارتونو او ادارو د تړونونو څرنګوالی تر ارزونې لاندې نیول کېږي، که هر تړون د ملي ګټو پر خلاف وي او یا په کې فساد وي، نو فوراً یې مخنیوی کوي. څه موده وړاندې د کلي او ښار جوړولو وزارت ګڼ ریسان د اداري فساد له امله ممنوع الخروج اعلام شول او د نیونې مخنیوی یې هم وشو، ډېر داسې استدلال کوي، چې ګڼې داسې کسان دي په ډاګه شي، خو په ډاګه شوي هم دي نو د ګټو په فساد کې ورښکېلو کسانو نومونه د رسنیو له لارې بربنډ شوي دي. دغه راز د قراردادونو د څېړنې او کنټرول له امله تر لاسه شوې ګټه هم مالومه ده او که هر څوک په دې اړه د روڼتوالي او یا حساب ورکولو غوښتنه کوي، نو ولسمشر او د تدارکاتو د ملي

کمېسیون اداره او غړي تیار دي په هر حال د دې مبارزې ته یوازې باید، چې ستاینه وشي بلکې د اداري فساد پرضد د دې پراخه مبارزې څارنه هم باید وشي. له نېکه مرغه د ولسمشر له خوا د اداري فساد د مبارزې ستاینه په پراخه کچه شوې او ګڼو نړیوالو ادارو د دغه ګام ملاتړ او هرکلی کړی، خو اړتیا دا ده، چې د دې مبارزې څارنه هم وشي او کله، چې په یوه ارګان کې د اداري فساد مخنیوی کېږي، نو اړتیا ده، چې مدني ټولنه او نړیوال بنسټونه یې څارنه وکړي، چې په بنه توګه تر سره شي. پرون هم ولسمشر د نړیوالو ادارو له ګټو استازو سره په ارګ کې وکتل او د هغه ناغلي لېنګار دا و، چې د اداري فساد په ضد مبارزه کې د څارونکو بنسټونو رول ارزښتمن دی. جمهور رییس محمد اشرف غني د دغو نړیوالو ادارو له استازو وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه بریالی تګلارې پلې کړي، چې په نورو هېوادونو کې یې بې‌ساري پایلې لرلې وي. ولسمشر غني پرون له غړیو مخکې د اداري فساد پرضد مبارزې د بنسټونو له یو شمېر مسوولینو سره په کتنه کې د دغو بېلابېلو بنسټونو د نړیوالو کتونکو لکه Global Integrity witness، د شفافیت څارونکي watch، د شفافیت نړیوال سازمان Transparency International او په قراردادونو کې د شفافیت سازمان Open contract استازو حضور درلود. دوی د اداري فساد پر ضد د مبارزې په لاره کې د جمهور رییس اجنډا او اراده وستایله او وې ویل چې اوس د اداري فساد پر ضد د مبارزې په موخه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي. د اداري فساد پر ضد د مبارزې د بنسټونو مسوولینو او استازو له اداري فساد سره د مبارزې په اړه خپل وړاندیزونه او طرحې وړاندې کړې او ژمنه یې وکړه چې له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د دولت د اجنډا بشپړ ملاتړ کوي. جمهور رییس له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د نظارتي بنسټونو په رول د ټینګار په ترڅ کې د شفافیت او موثریت تر منځ په تعادل او توازن ټینګار وکړ او د دغو بنسټونو له مسوولینو او استازو یې وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه بریالی تګلارې پلې کړي، چې په سورو هېوادونو کې یې بې‌ساري پایلې لرلې وي. جمهور رییس همدارنګه له یادو بنسټونو وغوښتل چې د افغان حکومت ټولې برخې تر پوښتنې لاندې ونیسي او لمرکزي یوازې د دولت په اجرایي برخو نه وي. جمهور رییس د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د ټولنې او خلکو نظریات په خپلو ارزونو کې ځای پر ځای کړي. جمهور رییس غني د دولت، څارونکو بنسټونو او مدني ټولنې تر منځ د همکارۍ د تلین لپاره د مولز چوکاټ په رامنځته کولو ټینګار وکړ. مور د ولسمشر دا غوښتنې پر ځای بولو، هره نړیواله او کورنۍ اداره، چې د اداري فساد پرضد مبارزه غواړي او یا یې پر افغان حکومت دا د فشار راوړلو لپاره پلمه ګرځولې، ترې هیله کېږي، چې په لومړي سر کې د اداري فساد پرضد د ولسمشر رغنده او ښتېزې کړنې وستایي او بیا په دې برخه کې ورسره رغنده همکاري وکړي، که یې دا هم په وس نه وي پوره، نو اړینه ده، چې د دې مبارزې څارنه وکړي، چې څرنګه تر سره کېږي. که دا هم نه شي کولی، نو بیا دې له بې‌ځایه نیوکو لاس په سر شي. باید مدني ټولنې، رسنۍ، کورنۍ او نړیوالې ادارې په دې برخه کې د څارنې بهیر پر مخ یوسي او د روڼوالي او شفافیت میکانیزم پیاوړی کړي.

ملي ګټې باید د سولې او شومو موخو ښکار نه شي

دافغانستان دولت او په سر کې یې ولسمشر غني دافغانانو دکلونو کلونو دیوې سترې غوښتنې په توګه په هېواد کې دسولې لوړ هدف ته د رسېدلو له پاره له خپل ټول ځواک څخه کار اخیستی دی او په پایله کې یې ګاونډی هېواد پاکستان دې ته هڅولی او اړ کړی دی چې په دغه ګاونډي هېواد کې ټول میشت افغان طالبان او دافغان دولت لورې ټولې مخالفې ډلې دافغانانو په مشرتابه له افغان دولت سره دسولې دخبرو پرمخ کښېنوي او له دې پرته دې دافغان دولت هغه ټولې مخالفې ډلې چې دسولې له خبرو سره مخالفت کوي له خپلې خاورې وشړي، ځان هم ورته ښکېل کړي او ماتې سرچینې دې پرې بندې وچې کړي او ترڅنګ یې افغان حکومت هم باید هیڅ کوم بل هېواد، کومې بهرنۍ ډلې او یا کوم بل بهرنی او یا کورنی بنسټ ته دا اجازه ورنه کړي چې دسولې خبرې ددوی دشومو دوه مخو او درواغجنو پالیسو ښکار شي او زیانونه یې دسولې په اوارزښت ترانغېزي لاندې راولي او په هېواد کې دبشخو دحقوقو، ولسواکۍ او دیارغونې دچارو په برخه کې تېرې دیارلس کلنې لاس ته راوړنې پراوبو لاهو کړي. دافغانستان دمشرانو جرګې دریس فضل الهادی مسلم یار دڅرګندونو په تایید دافغانستان دسولې دخبرو په اړه دیو سترمهم اوکلیدی هېواد په توګه ګاونډی هېواد پاکستان باید په تیرو دیارلسو کلونو کې دسولې دخبرو له پاره په تیرو پنځه ویشتو ستراو مهمو غونډو کې دترلاسه شویو پرېکړو دپلي کولو په اړه خپلې ناغېږی اوسرغړونی یا تکراری اوتجربه نه کړی اودسولې دداخل خبرو په نږدی رانلونکو غونډو کې دی چې سرله پرونه په ناروی کې پیل شوې دصادرو شویو پرېکړو دپلي کولو له پاره باید ترې تضمین واخیستل شي له دې پرته به دسولې دارمانجنو افغانانو اونورو سوله غوښتونکو ټولنو اوزغورنده غورځنګونو هیلې پراوبو لاهو اوله خاورو سره به خاورې شي. دولسمشرمحمداشرف غني په مشرتابه دافغان دولت له لورې په دې وروستیو کې دتل پاتې افغان سولې لپاره هلې ځلې پیل شوې او پاکستاني چارواکو ژمنې کړې دي، چې وسله وال افغان طالبان به له حکومت سره دسولې په اړه مخامخ خبرونه کېنوي، بل لوري دافغانستان د حکومت هم ترټولو سترلومړیتوب په هېواد کې تل پاتې سوله ده. ددې لپاره افغان ولسمشرمحمداشرف غني پیاوړی پلان جوړ کړی، چې له مخې یې کورنۍ، ګاونډي، سیمه ییز او نړیوال بعدونه په کې رانغښتل شوي دي، دا چې پر افغانستان جګړه له بهره تپل شوې اودا جګړه کورنۍ ریښې نه لري، نو اړینه ده،

شاولي قرار

چې دافغاني او اسلامي ارزښتونو له مخې ددې جګړې دپای له پاره او دغه راز په هېواد کې دتل پاتې سولې لپاره بهرنی ټول لاملونه وڅېړل شي اوپرې کار وشي. پاکستان څنګه په دې برخه کې مهم دی، چې تراغېزې لاندې یې وسله وال طالبان په جګړه کې ښکېل دي اوپه تېرو څو کلونو کې یې دپاکستان په لمون هرډول سوله ییز وړاندیزونه رد کړي دي. دا سوله ییزې هلې ځلې که په هره به وي اوله پاکستان او ایران پرته په هرځای کې دهر چا له خوا ترسره کېږي، افغان حکومت یې هرکلی کوي او په ځانګړې توګه افغان ولسمشر به دسولې په اړه له طالبانو سره هر راز خبرې په روښانه توګه ترسره کړي، یعني دسولې په اړه به هیڅ داسې معامله نه کېږي، چې په کې ملي خیانت وشي اوپادهېواد دملي ګټو پرخلاف وي طالبان هم باید دافغانستان د خلکو دملي ګټو په پام کې نیولو سره دسولې له پاره خبرې وکړي، چې په افغان حکومت کې باید هغوی ته ونډه ورکړل شي.

۷ مخ

د تروریزم او افراطیت پرضد د ګډې سیمه ییزې مبارزې اړتیا

ش. شاهین

په هېوادکې دجګړې بیز بهیر د دوام او دشوسټونو او کړکیچونو ترشایې له شکه چې دبهرنیو استخباراتي سازمانو اوسیمه ییزو مغرضو کړیو مستقیم لاس دی اوتل په دې هڅه اوهاند کې دي چې جګړه خپلې افغانستان اومظلوم افغانان دیو قوي نظام او مقتدر حکومت درلودونکی نه شي، نو په دې توګه تروریزم اوپه مختلفو بڼو تخریبکارو مغرضانه تروریستي کړیو ته روزنه ورکوي تجهیز، تمویل اوسمبالوي یې اوترڅنګ یې خپلې ناوړه موخې اوشوم اغراض تعقیبوي چې له امله یې دملګرې ګران هېواد له ګڼ شمېر ستونزو سره مخامخ دی، نو له پورته یادو ستونزو سره سره بیا هم دافغانستان د اسلامي جمهوري دولت روان سیاست په ټولیزه توګه دنړۍ اوپه ځانګړې توګه دګاونډیو هېوادونو پروړاندې تل دښه نیت، ښه ګاونډیتوب، ورورګلوي و اړیکو، دبشر حقوقو ته هم په هراړخیز ډول د درناوي او هم دمتقابلو ښه اړیکو همکاریو پرښټ ولاړ دی، افغانستان هیڅکله هم نه غواړي چې دګاونډیو اویا هم دنړۍ دکوم بل هېواد په کورنیو چارو کې لاسوهنه وکړي او نه هم پرچاد کوم تیری تکل لري، لکه څنګه چې تل زموږ جګړه ځپلي ولس ته سوله غواړي په همدې ټول په ګاونډیو هېوادونو اوټوله نړۍ کې دجګړې طرفدارنه دی، بلکې په ټولې بشري نړۍ کې دسولې دټینګښت اوپابېت هیله لري اوپه مقابل کې یې له نورو هېوادونو څخه هم تل دغو اونیکو اړیکو اودافغانستان په کورنیو چارو کې دنه لاسوهنې غوښتونکی دی، نو همدی اصل ته په پاملرنې سره دافغانستان داسلامي جمهوري دولت مشرتابه تل په هېواد کې دننه اوهم له هېواد څخه بهر په سیمه ییزه اونړیواله کچه په جوړوشویو غونډو، ناستو اوکنفرانسونو کې دګډون ترڅنګ دنړۍ اوسیمې اړوند هېوادونه په افغانستان کې د دایمي ثبات او نېکمرغه سولې دټینګښت او دهېواد دیارغاونې، په مختلفو برخو کې په پانګونې داقتصادي بنسټو نو دپیاوړتیا، اقتصادي ودې اوګڼو نورو برخو کې په رښتینې توګه هراړخیزې مرستې او همکارۍ ته رابللي دي. حقیقت دادی چې اوس مهال دسیمې هېوادونه یو داچې ثبات اوسوله ته اړتیا لري، نو دې موخې ته درسېدلو له پاره دسیمې او نړۍ دهېوادونو ترمنځ دباور پیاوړتیا اوټینګښت ډېر اړین دی اوپه اوسني عصر کې هم همدا د دوامداري سولې اوپرمختیا دټینګښت له پاره ترټولو مهمه اړتیا بلل کېږي، په ننني نړۍ کې چېرته چې خواږخ پالنه اړینه بلل کېږي یوازې دهېوادونو ترمنځ دمتقابل اعتماد، ملي حاکمیت اوځمکنۍ بشپړتیاته د درناوي او همدا راز دربتینې همکارۍ له لارې کېدای شي ددغې لوبې وچې ټولوخلکوته یوه خوندي او هوسا راتلونکې رامنځته شي، په داسې حال کې چې دنظر دخاوندانو په اند نړیوالو مرستو دافغانستان له خلکو سره کمک وکړ چې دغه هېواد دټولنیزې، اقتصادي اوسیاسي پرمختیا لاره ... غوره کړي، نو اوس دا یو واقعیت دی چې دافغانستان دوامداره امنیت او پرمختیا یوازې له ګاونډیو هېوادونو اوټولې سیمې سره دهمکارۍ له لارې په ښه توګه تحقق موندلی شي، افغانستان اوټوله سیمه دتروریزم، افراطیت او دسازمان موندلو جرایمو په شمول له یو لړ ګواښونو سره مخامخ ده، له شک پرته چې تروریزم اونورې سیمه ییزې مغرضې کړۍ دسیمې دسولې او امنیت په وړاندې ترټولو سترګواښ دی، نو په وړاندې یې امنیتي اوصادقانه مبارزې اوګډو هڅو ته ډېره اړتیا ده، نوبردې بنسټ په ټولیزه توګه افغان جګړه ځپلي ولس په دې هیله دی چې لومړی په سیمه کې دتروریزم او افراطیت پرضد مبارزه رښتینې شي اوهم یې دتمویل، تجهیز، روزلو اوپاللو سرچینې وچې او په بشپړه توګه له منځه یوړل شي ترڅو دسیمې دهېوادونو اوسېدونکي د دایمي سولې کورنانه شي او هم داړوندو هېوادونو ترمنځ سوداګریزې، ترانزیټي اوپه ټولیزه توګه داقتصادي بنسټونو دودې اوپراختیا همکارۍ پیاوړې شي ترڅه چې له امله یې دافغانستان په شمول دسیمې ټول هېوادونه اقتصادي ګټې ترلاسه کړي اوپه دې توګه له نېکمرغۍ، اوهوسایې څخه برخمن شي

د.خوست ديني عالمانو او مخورو له کورنیو ځواکونو ملاتړ اعلان کړ

د جوزا میاشتې په پنځه ویشتمه دخوست ولایت د سولې د ولایتي کمېټې په انګړ کې شاوخوا دوه سوو دیني عالمانو او د بېلابېلو قومونو مخورو مشرانو د غونډې په ترځ کې د افغان ملي امنیتي ځواکونو او په هېوادکې د ملي یووالي حکومت له خوا د سولې او ثبات د ټینګښت په لاره کې له پیل شویو هڅو څخه ملاتړ په ډاګه کې دیني عالمانو او قومي مخورو مشرانو د خبرو پر مهال د افغان حکومت پر ټولو وسله والو مخالفینو غږ وکړ، چې په هېواد کې دې تپل شوې پردۍ جګړې ته دپای ټکی کېږدي او د سولې لارې دې غوره کړي. مولوي بخت زمان، مولوي نصرالله قاسمي، قاري عارف او قومي مشرګل نواز د نورو په

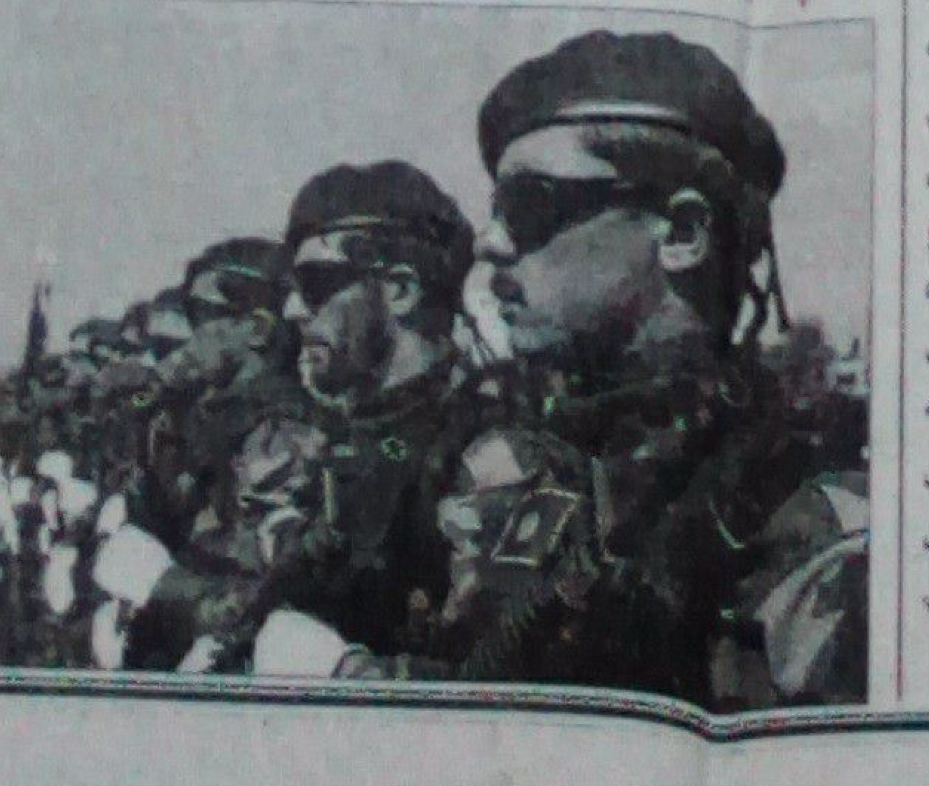

استازتوب وویل چې د افغانستان ټول خلک او حکومت مسلمانان او ټول هرچا زیات خپلو دیني او مذهبي عقایدو ته وفادار دي، نو په همدې اساس دې د سیمې او نړۍ ترهګرو او استخباراتي کړۍ د افغان وژنې له تمویله لاس واخلي، دوی په خلکو غږ وکړ، چې د خپلو ملي امنیتي ځواکونو او په لویه کې له افغان حکومت څخه غوڅ ملاتړ ته ادامه ورکړي او چاته ددې موقع ورنه کړي، چې د حکومت ملکي او نظامي مامورین چې د همدې ملت بچیان دي، په بمونو او تروریستي بریدونو سره زیانمن کړي یادو علماوو او مشرانو زمنه وکړه، چې د سولې او ثبات د ټینګښت لپاره به دخوست هرې لرې پرتې سیمې ته سفرونه کوي، خلک به د اسلام د مقدس دین له نظره د سولې په ګټو، اجرونو او اهمیت خبروي، ترڅو ددې ولایت هرګړی د سولې د راوستو په لاره کې په اغېزمنه توګه عملي قدمونه واخلي په دغو مراسمو کې دخوست د ولایتي اداري په استازیتوب د ولایت دمقام ویاند او د مطبوعاتي چارو مسوول مابرمحمد خدراڼ دخوست له دیني عالمانو او مخورو مشرانو مننه وکړه چې د سولې او امنیت د ټینګښت لپاره یې مهمه غونډه رابللې ده. دده په وینا دا ټول غوښتنې کولی شي، چې پدې ولایت کې سولې، ثبات، ورورګلوۍ او غوره پرمختګ ته ښه زمینه مساعده کړي، خدراڼ وویل دخوست ولایتي اداره زمنه ده، چې د خپلو خلکو د سر او مال د خوندیتوب لپاره به خپلو تلاشونو ته دوام ورکړي او هغه خدمات به سرته رسوي کوم چې ددې ولایت د اساسي پرمختګ سبب ګرځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتیا او ژوند

خونریزی های بعد از ولادت (PPH post partum hemorrhage)

تعریف

- خونریزی مهبلی که بیشتر از 500 ملی لیتر و یا به هر اندازه که باعث مشکلات سیستم قلبی و عایی گردد، میباشد
- خونریزی مهبلی بعد از ولادت ابتدائی و ثانوی
- واقعیت (FACT)
- مقدار تخمینی ضایعات خون ظاهراً کم میباشد، اکثراً نصف ضایعات واقعی
- خانم هاییکه اندازه هیموګلوبین شان کم باشد آنها کمتر ضایعات خونریزی را تحمل میکند

عوامل

- اتونی رحمی
- باقی ماندن پلاسینتا و یا یک قسمت آن
- پاره شدن رحم، عنق، مهبل، پرینیوم
- مشکلات در تخثرخون
- تدور رحم
- انتان (PPH ناوقت)

باید بصورت آنی و موثر تداوی گردد

- تمام کمک هاراکه میتوانید انجام بدهید
- بهترین تداوی عبارت از وقایه میباشد

تداوی ارزیابی عاجل

- ارزیابی برای علایم شرایط ذیل و اجرای اقدام مناسب قبل از رویدست گرفتن مراقبت بیشتر، صورت گیرد
- اتونی رحمی (رحم نرم / منقبض نمی باشد)
- پارگی های پرینیم، مهبل و عنق رحم
- باقی ماندن پلاسنتا و یا بعضی سگمنت های پلاسنتا در داخل رحم
- پارگی و یا دور خوردن رحم
- خونریزی ناوقتر بعد از ولادت
- در صورتیکه علایم اتونی رحمی موجود باشد
- 10 یونت اوکسی توسین از طریق عضلی تطبیق گردد
مثانه تخلیه گردد، در صورت ضرورت برای شان کتیتر توصیه گردد
- در صورتیکه خونریزی ادامه پیدا کند
- توسط دو دست بالای رحم و یا بالای شریان اورتا بطنی فشار وارد گردد
- اوکسی توسیک اضافی مانند میزوپروستول، ارګومیترین و در صورت موجودیت پروستاګلندین برای مریض تطبیق گردد
- اګر باز هم خونریزی ادامه داشته باشد بصورت عاجل باید مریض ریفر و انتقال شود
- در صورتیکه خونریزی متوقف گردد، باید اقدامات دیگری انجام شود و همچنان در هر 2 الی 3 ساعت هیموګلوبین مریض اندازه گیری شود
تطبیق اوکسی توسین در اتونی رحمی

مضاد استطباب	دوز اعظمی	دوز ادامه	دوز و طریق تطبیق	ادویه
از طریق ورید حتی بشکل آهسته نیز تطبیق ننمائید بجز اینکه با مایعات تطبیق گردد	بیشتر از 40 یونت بصورت 0.02-0.04 یونت در یک دقیقه تطبیق ننمائید	20 یونت از طریق ورید در 1000 ملی لیتر سیروم به سرعت 40 قطره در یک دقیقه	10 یونت عضلی یا 20 یونت وریدی در 1000 ملی لیتر نارمل سالین به سرعت بیشتر از 60 قطره در یک دقیقه و یا 5 10 یونت بشکل آهسته از طریق ورید	اوکسی توسین
فشار بلند خون و موجودیت امراض قلبی	5 دوز (بصورت مجموعی 1 ملی گرام)	0.2 ملی گرام بعد از 15 دقیقه تکرار کنید و در صورت ضرورت بعد از 4 ساعت باز تکرار شود	از طریق عضلی یا وریدی بشکل آهسته به سرعت 0.2 ملی گرام	ارګومیترین

تداوی

- این یکی از اختلاطات تهدید کننده زندگی بوده که
- به رحم مساژ داده شود
- از طریق ورید مایع با 20 یونت اوکسی توسین در یک لیتر مایعات، و یا او آر اس آغاز گردد

در صورتی که مریض با تداوی فوق جواب نداد دلایل دیګر اتونی دریافت گردد

رنځورپال فهیمه ولی

پرسیټامول د امیدوارو مېرمنو لپاره زیانمن دي

زموږ خلک، چې دارو درمل بې احتیاطه کاروي او په ځانګړي توګه د درد او تبو لپاره پراسټامول د هر چا په جېب کې پرته وي او داسې فکر کوي، چې دا خو یو ډول محفوظ او سالم درمل دی او هر څوک یې هر وخت کارولای شي، مګر ډاکټرانو په خپلو نوېو طبي څېړنو کې ویلي، چې د پرسټامول له کارولو سره باید ډېر احتیاط وشي، په ځانګړي توګه ښځې باید د حمل پر مهال د پراسټامول له کارولو تر ډېره ځان وژغوري؛ ځکه چې دغه درمل د مور په خېټه کې د ماشوم صحت ته زیان اړوي. د ایډنبرا طبي پوهنتون په خپله تازه څېړنه کې ویلي، که د حمل پر مهال اوه ورځې په پرله پسې توګه پراسټامول وکارول شي، نو له دې سره د ماشوم بدن «ټیسټوسټیرون» هارمون تولید بندېږي، چې له امله یې د نارینه ماشوم د بدن غړو او صحت ته زیان اوړي. ډاکټران وایي، چې د حمل پر مهال باید د درد درمل هېڅکله ونه خوړل شي او پرسټامول باید د سخت درد او اړتیا پر مهال ډېر لږ وکارول شي او هغه هم د متخصص ډاکټر په مشوره. د برتانیې ډاکټران وایي، چې پرسټامول په هغو درملو کې شمېرل کېږي، چې حامله ښځې یې د سخت درد پر مهال د ډاکټر په مشوره خوړلای شي. مګر د دې نوې څېړنې تر خنګ نوي طبي څېړنې وایي، چې د پرسټامول له خوراک سره د مور په خېټه کې ماشوم لپاره تولیدي ستونزې پیدا کېږي. ډاکټران په بوه خوله دا وایي، چې د حمل پر مهال پراسټامول خوړل د نارینه ماشوم پر صحت ډېره بده اغېزه کوي او حامله ښځو ته د ډاکټرانو مشوره همدا ده، چې د سخت درد پر مهال هم بوازې د متخصص ډاکټر په مشوره پراسټامول لږ تر لږه وکاروي او تر ډېره باید هڅه وکړي، چې دردونه وزغمي.

مرض ویروسی ایبولا EVD (Ebola virus disease)

مرض ویروسی ایبولا (EVD) که بنام تب هیموراژیک ایبولا (Ebola Hemorrhagic Fever) یا به طور ساده ایبولا (Ebola) یاد میگردد و یک مرض شناخته شده ویروسی خطرناک برای انسانها و حیوانات دیگر میباشد، در سال 1976 میلادی برای اولین بار در سودان (Sudan) و کانګو (Dr congo) ظاهر شده و شیوع پیدا کرد

ایبولا (Ebola) یک مرض شدید و غالباً کشنده بوده که تا به حال برایش کدام تداوی مخصوص موجود نمی باشد و هم چنان تا به حال با واکسین هم وقایه نمی گردد تا از بمیان آمدن مرض جلوگیری گردد

این مرض در قسمت های مختلف افریقا باعث مرگ و میر یک تعداد زیاد افراد گردیده است و مرگ و میر از سبب این مرض بین 25% تا 90% و بطور اوسط در حدود 50% میباشد. بیشترین مرگ و میر در مریضی از سبب پایین آمدن فشار خون از سبب ضایع شدن مایعات بدن بمیان می آید که مشخصاً 16 - 6 روز بعد از ظاهر شدن اعراض بوجود می آ

پنج نوع شناخته شده ویروس موجود میباشد که از جمله انها 3 نوع آن بسیار خطرناک میباشد و زنجیرهای شدیداً خطرناک آن در حدود 90% باعث وفیات در انسانها می شوند

دوره تفریخ مرض: دوره تفریخ مرض از 2-21 روز را در بر میگیرد و در این مریضان مرگ غالباً از سبب عدم کفایه چندین عضو (Multiple organ failure) و تکرور یا از بین رفتن انساج (Tissue death) بمیان می آید

اعضای که تحت حمله ویروس قرار میگیرند عبارت اند از

- حجرات کبدی (Hepatocytes) که اکثراً این حجرات دارای وظایف مهم میباشند و وظایف خود را از دست میدهند
- حجرات اندوتیلیال (Endothelial cells) که سطح داخلی اوعیه دموی را تشکیل داده است، از سبب تهاجم ویروس ایبولا تخریب میگردد
- حجراتیکه باعث phagocyte میشوند. وظایف حجرات خون که باعث جذب و بلع particle های اجنبی میگردند، مختل میگردد

منبع مرض (Source): افریقا یک نوع مخصوص یک حیوان که بنام Fruit bat یاد می گردد، احتمالاً میزبان طبیعی برای ویروس Ebola دانسته شده است

انتقال مرض (Transmission)

این طور فکر میگردد که Fruit bat های مبتلا، مرض را به انسانها منتقل میسازند. هم چنان به صورت غیر مستقیم از طریق خوردن گوشت حیوانات دیگر (مثل گوشت آهو و شمپانزی یا گوریلا) که بواسطه Fruit bat های مبتلا با ویروس ایبولا مبتلا شده باشند، مرض به انسانها منتقل گردیده و انسانها به مرض مصاب می شوند

طریقه های که انتقال در آن ها ممکن میگردد قرار ذیل اند

- ✓ تماس بسیار نزدیک (close contact) با خون، افرازات، اعضا و مایعات بدن حیوانات مبتلا زنده و یا مرده
- ✓ مصرف کردن یا خوردن گوشت حیوانات مبتلا با ویروس ایبولا
- ✓ وسایلی که با ویروس مبتلا شده باشند و مورد استفاده قرار بگیرند

اعراض و علایم مرض: اعراض و علایم مرض قرار ذیل میباشند

در مرحله اول شروع ناگهانی تب، بی اشتهایی، سرفه، سرخی چشم، مشکلات تنفسی، مشکلات بلع، ضعیفی شدید، درد عضلات، سردردی و گلو دردی بمیان آمده که با استفراغ، اسهال، اندفاعات جلدی (Rash)، مختل شدن وظایف کلیوی و کبدی و خونریزی های داخلی و خارجی تعقیب میگردد

وقایه از مرض Ebola: از تماس با مریضان مشکوک به مرض ایبولا خود داری گردد و در صورت مواجه شدن با حوادث مشکوک تدابیر محافظوی اتخاذ گردد و لباس های محافظتی مثل ماسک، دستکش، لباس، چپن، عینک های محافظتی، پاپوش وغیره پوشیده شوند

تدابیر جلوگیری و کنترول از انتان باید روی دست گرفته شود یعنی وسایل بصورت مکمل و دقیق باید تعقیم و به صورت معمول و روتین مواد ضد عفونی کننده استعمال گردد

مریضان که مصاب به تب هیموراژیک ایبولا هستند، باید از تماس شان با اشخاص که تدابیر محافظتی برای شان مهیا نگردیده است جلوگیری صورت بگیرد. از تماس با حیوانات که مشکوک میباشند خود داری گردد. تا به حال کدام واکسین برای وقایه از مرض موجود نمی باشد

رنځورپال دوکتور محمد موسی «قانعی»
ترینر متخصص امراض داخله اطفال
در شفاخانه صحت طفل اندراګاندي

محرقه (وچکی)

اپیډیمولوژي: محرقه په هندوستان او په مختلفو هېوادونو کې چې د حفظ الصحې شرایط خراب وي په اندیمیک ډول وجود لري، د ناروغۍ سببي عامل salmonella enterica,subspeciesenterica, serotypetyphi s.paratyphi A.s.paratyphi B.& S.pratyphi C څخه عبارت دي، د مېتن شخص په واسطه د ناروغۍ باسیل په تشو بولو او د غټو بولو کې خارجېږي چې د غذایي موادو او د اوبو د مېتن کېدو سبب کېږي، د ناروغۍ ناقل شخص کولای شي چې د ناروغۍ باسیل درې میاشتې وروسته هم محیط ته خارج کړي او کولای شي چې د زیات وخت لپاره د ناروغۍ د انتقال سبب شي. دغه ناروغي د کال په هر فصل کې موجوده وي او اکثراً په دوبي کې واقع کېږي.

پتالوژي: سلمونیلا له بلع کولو وروسته د کولمو د میکوزا څخه تېرېږي او د کولمو د ایلیوم برخه کې لمفوي انساجو ته ځان رسوي، ناروغي، د اعراضو په منځ ته راتلو کې د انتان تعداد زیاتوالی د معدې تېزابو کموالی او د انتان انتي جن ډول لري، د ماکروفاژ په واسطه باکتریاوې را ایسارېږي، د وینې د جریان په واسطه thoracic duct ته وړل کېږي چې د ابتدایي باکتریمیا په نوم یادېږي کله چې انتان وینې ته داخل شي د تبې د منځ ته راتلو سبب کېږي، انتان د وینې په واسطه په نورو اوډو کې مغز ته د لوړ ډېرښت لپاره ځان رسوي، په ریتکولو اندوتیلیم سیستم کې په زیات مقدار سره د اورګانیزمونو خوشې کېدل د ثانوي باکتریمیا او د کلینیکي اعراضو د منځ ته راتلو سبب کېږي، په کولمو کې د مزمنو التهابي حجراتو د انفلتریشن لپاره په عضوه payers patches دي، د دوهمې هفتې په آخر کې د کولمو په لمفوي انساجو کې زخم پیدا کېږي، له ښې سره نږدې د کولمو په mesenteric lymph nod پرسوب او موضوعي نکروزس پیدا کېږي، همدارنګه توري کې congested او لوېږي، د سږو د هوایي لارو التهاب منځ ته راځي، د کمزوري حفظ الصحې له امله parotitis د هډوکو التهاب د ناروغۍ د وروستي اختلاطاتو څخه دي

کلینیکي منظره: د ناروغۍ د تفریخ دوره 14 ورځې ده (3-60days) په هر عمر کې راتلی شي، خو له دوه کلنې څخه لاندې عمر کې نه راځي ځکه چې کوچني له متني غذا سره نه مخامخ کېږي.

د ناروغۍ اوله هفته: د ناروغۍ اعراض په تدریجي ډول منځ ته راځي په ناروغانو کې step ladder pattern of fever منځ ته راځي چې په لویانو کې عام نه دي، په ناروغانو کې تبه په ناڅاپي ډول لوړېږي سردردي، کانګې او په ناروغ کې قبضیت، خو ځینې وخت کېدای شي چې اسهال او د ګېډې درد ولري، د ناروغۍ ژبه ځلنده بارداره او منځنۍ برخه یې صافه وي، په ماشومانو کې برېدي کارډیا دومره عامه نه ده په دې وخت کې پلس ریټ لوړېږي، د ناروغۍ په شپږمه ورځ جلدي رش لیدل کېږي د ناروغ په سږو کې crops اورېدل کېږي

د ناروغۍ دوهمه او درېیمه هفته: د ناروغ ګېډه معمولاً پرسېدلې، تیمپانیک وي د ناروغ توري پرسېدلی او د ښي اضلاعو لاندې د جس وړ وي، د ناروغ په سږو کې رالونه اورېدل کېږي، که چېرې توکسیمیا شدید حالات غوره کړي نو د ناروغ شعوري حالت په مراوي او بې علاقې اګنګس او بې سده وي همدارنګه بېهوښي، لېونتوب او د جلدو ترشګېدو پورې د ناروغ حالت رسېږي

تشخیص: د ناروغۍ تشخیص د پتوګنومیک علامو په واسطه کېږي، په اندیمیک سیمو کې هغه تبه چې د اوو ورځو څخه یې دوام زیات شي باید محرقې ته مشکوک شو که چېرې ناروغ ددې سره برسېره برېدي کارډیا ولري نو تشخیص نور هم قوي کېږي، زیاتره وخت توبرکلوز له محرقې سره غلطېږي

لابراتواري معاینات

د وینې معاینه: د وینې معاینه اکثره نورماله وي او لیوکوسایټ اندازه د نورمال حد څخه کمه وي همدارنګه ترومبوسایتوپینیا او پرولونګ یوریا موجوده وي

کلچر: په اوله هفته کې د وینې کلچر 75% مثبت وي، د هډوکي مغز کلچر له 90% څخه زیات د ناروغۍ په تشخیص کې اهمیت لري، په غټو ناروغانو کې د هډوکي د مغز کرنه مثبت وي د کولمو د ډیوډینم څخه اخیستنه هم د ناروغۍ په تشخیص کې ونډه لري. له دوهمې هفتې وروسته د غټو کولمو او تشو بولو کرنه هم مثبته وي. پي سي آر (PCR)، د وینې د کرنې څخه حساسه معاینه ده

سیرالوجي ټیسټ: د ویډال معاینه د ناروغۍ د 7-10 ورځو وروسته (1/80) څخه زیات antibody titer(O) somatic وي. antigen لوړوالی په حاد انتان دلالت کوي. د (H) antibodies دلالت کوي، د Flafellar antigen لوړوالی د ناروغۍ ډول موثره په ګوته کوي (typhoid or paratyphoid A or B)

تفریقي تشخیص

ملاریا، کالا ازار، لشمانیا، بروسیلوزس، سپسس، اکیوټ باکتریل اندوکاردیتس، انفکشن مونونوکلیوسیس، لیپتوسپیروسیس، السیره ټف جیجیونیتیس باید سره تفریق شي

درملنه

وصفي درملنه: کلورامفینیکول 50-100mg/kg/day په څلورو دوزو له 10-14 ورځو پورې، امپي سلین 100-200mg/kg/day په څلورو دوزو بانډي، اموکسي سلین 100mg/kg/day په څلورو دوزو بانډي ورکول کېږي، کوترېمکسازول 6-8mg/kg/day او همدارنګه Furazolidone 10mg/kg/day هم په تکلیر لري د شواهدو له مخې د کلورامفینیکول استعمال د دوا په مقابل کې د مقاومت د زیاتوالي، د ناروغۍ د ریلپس، د هډوکي د مغز د توکسیتي او همدارنګه د مړینې کچه لوړوي. هغه ناروغان چې له دوا سره مقاومت لري نو درېیم جنریشن سفالوسپورین ته تمایل لري. ceftriaxone 50-100mg/kg/day دوه ځلې یو یا دوه ځلې له (5-7) ورځو پورې. cefixime 10-20mg/kg/day دوه ځلې د خولې له لارې د 7-10 ورځو پورې ورکول کېږي. fluoroquinolones هم ورکول کېږي خو د ماشومانو د هډوکو د غضروفو د نمو ته ضرر رسوي نو ځکه یې استعمال محدود دی چې د خولې د لارې اندازه 20mg /kg day دوه ځلې او د رګ د لارې اندازه یې 10mg/kg/day دوه ځلې له 3-10 ورځو پورې ورکول کېږي. دوهم جنریشن سفالوسپورین او امینوګلایکوسایډونه ورکول کېږي، که چېرې ناروغ د محرقې له امله شاک ته تللی وي، سټروئید الف دوزه ورکول کېږي لومړی 3mg/kg په تعقیب یې 1mg/kg ورکول کېږي که چېرې دوباره ریلپس وکړي نو د دستور د ورکړې موده هم اوږدېږي

تقویوي اهتمامات

د ناروغ ته نرسنګ او ساتنه دې وشي، غذایي حالت ته دې توجه وشي، مایعات او الکترولایټ یې برابر شي. لپاره دې ناروغ ته اهتمامات ونیول شي.

د ناروغۍ د ناقل درملنه

د ناقل درملنې لپاره Ampicilline 200mg/kg/day د خولې د لارې او یا سفټرایاکسون، سپروفلاکسین د رګ د لارې 4-6weeks پورې ورکول کېږي

د اختلاطاتو درملنه

که د کولمو وینه بهیدنه موجوده وي ناروغ ته دې وینه ورکړل شي که د کولمو سوری کېدنه موجوده وي ناروغ دې د جراحي ډاکټر ته ولېږل شي

وقایه: ناروغ دې تجرید شي، ناروغ دې تشې بولې او د غټې بولې په منظم ځای کې وکړي، خوراکي او د خوراک لوښي دې ضدعفوني شي او هغه ماشومان چې ورسره تماس ولري واکسین دې شي.

ډاکټر میوند ترېنر متخصص شفاخانه
تخصصي خوست

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادب ، تاریخ او فولکلور

«افغانستان و بازار آزاد» کتاب له چاپه راووت

که په ظاهره د ازاد بازارمفهوم او ماهیت را وڅېړو، نو دا کلمه په عام ډول په اقتصادي سکتور کې دکاري آزادو فعالیتونو مجموعه ده، خو ترڅنګ یې په لر اوډېره کچه په نورو برخو کې هم استعمالېږي چې وایي آزادي ده ، دموکراسي ده ، وایه چې څه وایې اوکوه چې څه کوې ، په اقتصادي ډګر کې یې د استعمال موارد څکه ډېر دي کله چې داراد بازار نوم واورېدل شي، نو په ټیټه کچه داوریدونکې په ذهن کې په ورخیوچارو کې د یېو په مقابل کې د احساسو د را کړې ورکړې او تبادلې بهیر ګرځي، خو په لوړه کچه بیا د ازاد بازار تولیدي روابط د مولدینو او عرضه کوونکو په حود ارادیت کې څېرې او په دې بازار کې یوازې دپانګوالو په لوړو اقتصادي فعالیتونو اجول کېږي یا په لنډه توګه په ازاد بازار کې ټول اقتصادي فعالیتونه بالکل اراده یې لري ، مستهلکین او حکومت په دغه بازار کې د یو پر کنترول حق او صلاحیت نلري، خو دغه بازار په هغو پرمختلو هېوادو کې چې لوړې پانګې لري ښکلې برېښي څکه په پانګوالو هېوادونو کې اقتصادي مناسبات د عام ولس په ګټه په سیالۍ په مثبت لوري میلان لري او هر پانګوال د ډګر د ګټلو لپاره داسې خدمات عرضه کوې چې د ملک او خلکو په ګټه یې وي

اوس را څو اصلي خبرې ته ، که چېرې د آزاد بازار اصطلاح له اقتصادي محدودې نورو سیاسي ، فرهنګي او قومي اړخونو ته لاړه ومومي نودا کلمه بیا

په علمي مفهوم له خپل اصلي مسیر نه انحراف کوي ،نفي کېږي ،وراني پېښوي اودخپل مفهوم پر خلاف سخته خطرناکه تمامېږي ، څکه دلته بیا ازاد بازار د بیان د ازادۍ، کاذب مفهوم اخلي او دبیان ازادي بیا په هغو هېوادونو کې چې چارواکي یې سیاسي بلوغ نلري د شخصیتونو او قومونو دارزښتونو

کې کله نا کله بدغوني ګاونډي هېوادونه هم د عاطفي او حس ګاونډیتوب تراکتونه شاته پرېږدي

زموږ د پورتنۍ سریزې مصداق د «افغانستان وبازار ازاد» په نامه د هېواد د پیاوړي لیکوال او شونکي ښاغلي مصطفی عمرزي هغه لیکل شوی کتاب دی چې په دې وروستیو ورځو کې له

منفي اعمالو غندنه او ددوی د نړیوالو ملاتړو او هغو هېوادونو چې زموږ په ګاونډ کې پراته دي او ددغو کړیو په مرسته او بیخ ملاتړ د فرهنګي فعالیتونو تر عنوان لاندې لاسوهنې کوي ، غندنه شوې ده ، دغه کتاب په ۳۷ مخونو کې په افغاني دري په ۱۳۹۴ کال په ۳۹ عنوانونو کې چاپ شوی دی چې د ازاد بازار پر اقتصادي ماهیت نه ، بلکې د ازاد بازار په چوکاټ کې یې د بد غونو افرادو دګاونډیو او سیمې د نورو هېوادونو د منفي مداخلواو لاس وهنو په اړه علمي او ښوونکي رڼا اچولې ده او دغه چا پر اعمالو یې چې ددغه ملک بنیادي دښمنان دي ښېره څېړنه کړې ده نو هغه یې د افغانستان خلکو ته وربیژندلي دي ددغه کتاب مطالعه او لوستل ټولو هېوادوالو ته سپارښته کوم ، افغانستان اوس په څرګنده توګه یې سرلوبه دینګ ته ورته دی چې د زمانو توپانونو هر ډول حلې او خطې یکې غورځوي که له شف شف نه تیر شو ،ګاونډیو هېوادونو او پردیو پر دغه ملک هیڅ صرفه ونکړه او څومره یې چې وس و دومره زیان یې ورواړاوه څکه د افغانستان په مورد کې منفي حرکتونه د دوی ته عبرت

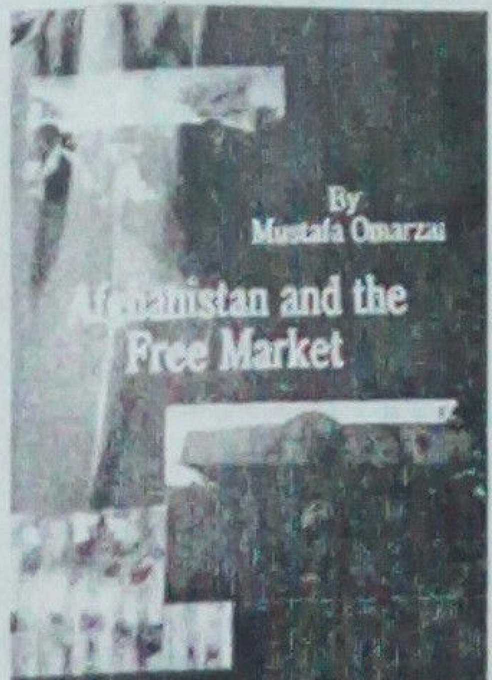

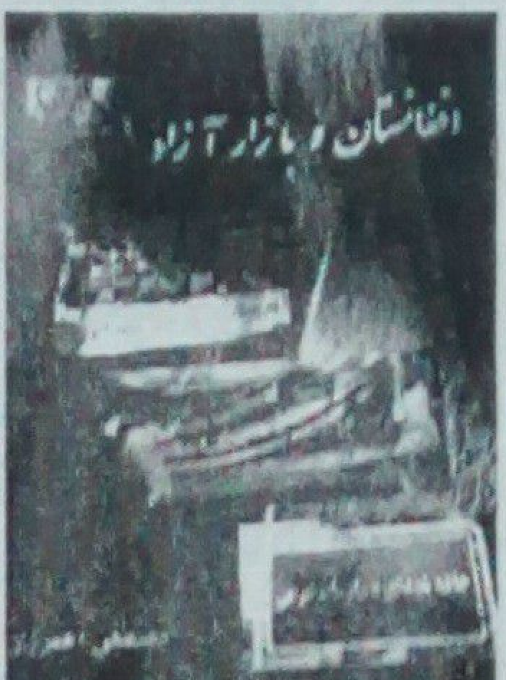

دجرحې وسیله ګرځي، څکه په دغه ازاد بازار کې یا هغه څوک دډګر د سرسړي ګرځي چې د ټوپک په زوردسیاست ډګر ته را ځلي وي اوياهم له کوم بل پلوه ! استکبار په ملاتړ مجازي قدرت ته معافیت ولري دغه کسان با کړي، د نورو

ارزښتونو ته درناوې نه کوي ، په دغه آزاد بازار کې بدماشان خپل پرپالیتوب یوازې په بدغونې او بدمنشي کې لټوي او پرهغه څه فکر کوي چې د نورو څورونه په کې نغښتې وي په دغه بازار کې په پورنیو مشخصانو یوازې د یوه هېواد افراد او قومونه نه ، بلکې په دښې بد مرغه پروسه

چاپه را وتلې او موږ په ډېره ژوره توګه مطالعه کړې دی ، په دغه کتاب کې زور ویونکي او هغه کسان چې د جهرنې استکبار په ملاتړ مجازي قدرت ته د نورو رسېدلې ددوی کړنو ته په وضاحت

ورکړل شوي او په دغه مبحث کې موږ په دغه نوي چاپ شوي کتاب مشبه کره کتنه هم کړې ده، څکه پورتني موارد په دغه کتاب کې په ډېر علمي انداز کې څېړل شوي او تشریح شوي دي اوټول مندرجات یا منځ پانګه یې په پوره منطقي دلایلو ښکلې شوې ده او د زورورو د

سکاري او نړیوالې تولنې هم لکه څرګنګه یې چې ژمنه کړې وه له دغه ملک سره وفاداري ونه ښوده او دغه ملک یې لا په رسوایو کې دګاونډیو هېوادوالاسونو ته خوشې کړ

حیات الله حلیم

خېړنپوه محمدعارف «غروال»

څوانان دې د پښتو ژبې د بډاینې لپاره ډېرې هلې ځلې وکړي

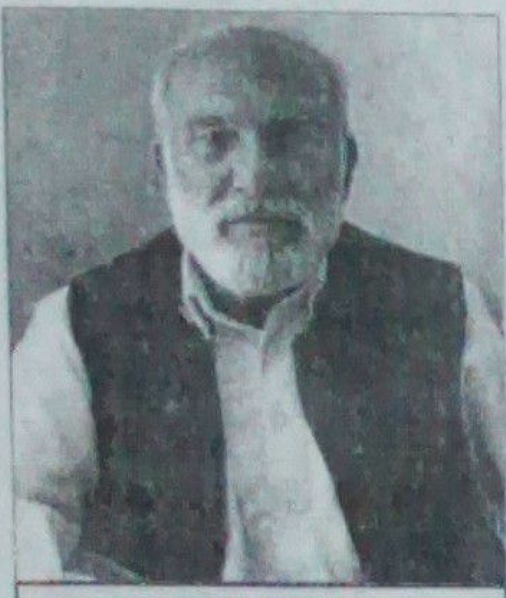

ساغلي محمد عارف «غروال»

خېړنپوه محمدعارف غروال دافغانستان دعلوموااکاډمۍ دژبو او ادبیاتو دمرکزغړی دی اودپښتو ژبې دچوپړ لپاره یې شل توکه پښتو ادبي اوتاریخي کتابونه لیکلي دي ښاغلي غروال عمر بوخ دی، خو بیا هم دپښتو ژبې دبډاینې لپاره یې ډېر وخت دکتاب لیکلو پرچارو لګولي دی، داچې دغه لیکوال تراوسه څو ادبي اثار لیکلي ، په دې اړه هېواد ورځپاڼې ورسره مرکه کړې ده، چې ستاسي درنو لوستونکو پاملرنه ورته رااړوو

پوښتنه تراوسه مو څوکتابونه په کومو برخوکې لیکلي دي؟

ځواب یو ادیب اولیکوال هڅه کوي چې دخپلې ژبې دبډاینې لپاره هغه څه خپلو خلکوته وړاندې کړي، چې هغوی ورته اړتیا لري زه کله چې پښتو تولنې ته دغړي په توګه راغلم، تراوس مهال پورې مې دا کوښښ کړی ، چې دپښتو ادبیاتو په اړه ډېرې پلټنې وکړم، ترڅو زموږ هغه شفاهي ادبیات چې له راټولولو پاتې شوي دي، پر هغو کار وکړم، په دې اړه مې یو اثر هم چاپ شوی دی، پښتو لنډکې یا لنډ شعر او یو مصرعي بیت دی، چې په هغه کې دلنډۍ مفهوم دی،

هم یوه تولنیزه پروژه وه اوهمدا راز یوبل دیوان دحبیب الله دیوان دی، چې هغه هم زمانه نامه نه ، بلکې په مستعار ډول نشر شوی دی دهغه دیوان مقدمه اومتن ما لیکلي وو یا چې زه له وطنه ولاړم او کلي راځخه پاتې شو د ادبیاتو ترڅنګ خیني تاریخي کتابونه مې هم ولیکل ، چې یو له دغو کتابونو دغازي بیرک خان خدران د غورځنګ اثر دی بیرک خان خدران یو ملي اومجاهد شخصیت و اوبل دبېرې ملاصاحب و، چې دناجوړ یو غازي شخصیت و ، دهغه دغزاوو اوهلوځلو په اړه مې هم یو اثر لیکلي اوچاپ شوی دی بل دچکنور ملاصاحب دی ، چې هغه مهال یې له انګریزانو سره جګړې کولې

غروال ځانګېره کړه ددغو ټولو آثارو ترڅنګ دجهادي ادبیاتو په اړه مې هم یو اثر لیکلی دی او هغه اشعار، چې دجهاد او مقاومت په اړه مجاهدو لیکوالو اوشاعرانو لیکلي دي دهغو یوه مجموعه مې هم چاپ کړې ده زما دشعرونو دري مجموعې هم چاپ شوې او وېل شوي دي دوئو څوارې او یله مجموعه دمونه اوغمونه ترسرلیک لاندې چاپ شوې او وېل شوي ده سره بیر پردې څه ژباړي

دڅېړنو اوتحقیقاتو ترڅنګ پښتوژبې ته دنورو ژبو دژباړلو له لارې دموادو ژباړل دپښتو ژبې په بډاینولو کې ارزښت لري که موږ په څپله ژبه کې مهم علمي آثارو لرو، نو بیا به دې ته مجبورنه شو، چې بهرنیو ژبو لکه انګرېزي ته مخه وکړو په داسې یو حالت کې هغه څه ته چې اړتیا پیدا کړو په څپله ژبه کې یې پیدا کولای شو، نوژباړه زما لپاره ډېر ارزښت لري، چې له نورو ژبو پښتو ته ژباړې وشي اوپښتو ژبه بډایه کړای شي

پوښتنه پښتو ادبیات دتېرو څلورو لسیزو په پرتله څنګه ارزوئ؟

ځواب دتیرو څلورو لسیزو وړاندې ادبیات او بیا وروستي ادبیات دعمرونه بېلبېل سره یېل شوي دي، چې د سردار محمدداود خان له شهادت نه وروسته دغو ادبیاتو دوه حوزې لرلې، یوه حوزه دکابل د حکومت تر واکمنۍ لاندې اوبله دهجرت دکلونو ادبي حوزه وه دغو دواړو ادبي حوزو لوستونکي څپلې اغېزې اودخپلو هڅو هلو پر بنسټ لیکنې کولې، داستانونه یاکیسې، اوناوتونه لیکل کېدل په هرحال په دواړو حوزو کې پښتو ادبیاتو دپخوا په پرتله ډېره وده وکړه که هغه دیوه رژیم په چوکاټ کې اوکه له هېواد نه بهر و محمدعارف غروال څرګنده کړه په دغو کلونو کې دومره آثار دیوزلي له اطله نه چاپېدل اوالساناوې هم دومره نه وې په دغو دوو دورو کې دلیکنو سانسور له منځه یوړل شو، که څه هم ، چې دهېواد په دننه دنظام په چوکاټ کې سانسور شتون درلود، خو دهجرت په چاپېریال کې دسانسور لمن ټوله شوه هر چا به ، چې څه ولیکل هغه چاپ کېدل یا وروسته ، چې چالیکې کولې یا مثبتې دامنفي ، خو دکتابونو او دادبیاتو په وده ۵ مخ

چاپ شوی دی او همدارنګه په ولسي ادبیاتو کې دینګړو شرنګ بل اثر دی، چې دهېواد دمعاصرو شاعرانو دکلام دنمونو هغه غور چاپ دی، چې دوطن ملي احساس اوټولنیز اړخونه په کې ډېرښه منعکس شوې دي زما په دغه اثر کې زما نوم نه دی لیکل شوی ددې ترڅنګ مې په دله بیرو پروژوکې ډېر کار کړی دی اودرحمان بابا د دیوان د انتقادي متن په برابرولو کې مې برخه اخیستې اوهغه ما چاپ کړی هم دی ده زیاته کړه ددولت لوالي دیوان هغه

مې هم کړي دي، دا ددې لپاره، چې یوه زبه هغه مهال بډایه کېدای شي، چې دنورو ژبو دمعترو موادو دژباړلو چارې تر سره شي څه دهېواد په دننه کې او څه له هېواده دباندې زما دکتابونو شمېر کابو ۲۰ توکونه رسیږي چې په دې کې په پښتو ادب کې دسولې انعکاس هم شاملېږي دغه اثر چاپ شوی دی

پوښتنه دپښتو ژبې دادیباتو دبډاینولو لپاره څه باید وکړو؟

ځواب ځوانان دې دپښتو ژبې د بډاینولو لپاره خپل علم بشپړ کاندي دلیکوالو

د انسانانو ډېربنه دوست اوملګری (کتاب) څنګه منځ ته راغی؟

په لرغونو زمانو کې کتابه نه و پلرونو به خپلو ماشومانو اواولادونو ته هغه کیسې کولې چې په یاد به یې وې کله به چې داماشومان لوی اوپلرونه شول دوی به بیا خپلو ماشومانو ته داکیسې کولې ،په پایله کې به داکیسې له یونسل څخه بل نه پاتې کېدې څرنګه چې داکیسې ډېرې زیاتې وې نو په یاد پاتې کېدل یې داانسانانو لپاره ناممکن و اوخینې به هېرېدلې هم انسانانو یوڅه ته اړتیا درلوده، چې ددې کیسو په ساتلو کې ورسره مرسته وکړي خینو خلکو به کیسې په یوه لرګي باندې دیوې علامې په توګه نښانې کولې اوخینو به په تاروتو باندې رنګه رنګه غوټې

حوړولې چې دیوې خانګړې کیسې نمایندګي به یې کوله کله چې لیکل اولوستل رامنځته شول نودکیسو ساتنه خلکو ته آسانه شوه په هغه وخت کې کومه آله چې دهغې په واسطه به یې بوشۍ لیکه یوډول لرګی وچې نیره څوکه یې درلوده اودهغه په وسیله به یې په یوه نرمه خټه باندې نښه اویا رسم کاوه او بیا به یې داخته په داش کې پخوله چې ډېره پاتې شي ، دا دکتاب په شکل نه ، بلکې دیوې خښتې شکل یې درلود او په حقیقت کې دکتاب دمنځته راتلوپیل و

خینو خلکو به خپلې کیسې دونو پرپوستکو اویا پاڼو باندې لیکلې، خو دا دوامداره نه

وې کله چې به وچې شوې ماتېدې به ، خو دپاپیروس دونې پوستکي نسبتاً زيات دوام درلود

تقریباً پنځه زره کاله پخوا دمصرخلکو دپاپیروس له ونې څخه یو ډول کاغذ جوړاوه اوترهغې وروسته بیا دحیواناتو پرپوستکو لیکل پیل شول خینې نورو تصویرونه هم وړاندې زیات کړل په همدې ډول زره وړونکي کتابونه یې تر جوړکړل خینو خلکو چې کیسې به یې لوستلای نه شوې دکتاب دتصویر له لیدلو څخه به ډېر خوشحالېدل په هغه وخت کې کتابونه ډېر لږ او یوازې شتمنو خلکو کتابونه اخیستلای شول او بس کله چې

دچاپ ماشین په جرمنې اوکاغذ په چین کې جوړ شو دکتاب جوړولو کار ډېر آسانه شو نن دکتابونو دچاپېدو دریات پرمختګ له کله په میلیونو انسانان له کتاب څخه ګټه اخلي کتاب دانسان لپاره ډېر بنه دوست او ملګری دی له کتاب سره ملنا اوملګرتیا موږ دعادي وګړو له چاپېریال څخه دډېرو لوړو افکارو اوتصوراتو تر کچې ته بیایي له نورو اوستړو انسانانو سره مومګري کوي اودهغوی نه فکر او نظر څخه موخبروي

عزیزه_الکوزی

دژبو اوادبیاتو دپوهنځي محصله

گودر او لنډۍ

ګودر د پښتنو د کلتور د کتاب هغه رنګینه پاڼه ده، چې له نوم څخه یې د سړي زړه نه ډېدنونه، مینه او ښکلا خپل ځان ورښکاره کوي او د پاینتونو د یوې ټولګې په شان ورته ځان ښکاره کوي څرنګه چې دنوم څخه یې معلومېږي ګودردپښتوژبې سوچه کلمه ده اودپښتنو په ټولو سیمو کې دګودر کلمه عامه ده کله چې موږ دګودر کلمه په خوله اخلو نوحتماًزموږ ذهن ته دپېغلې منګې او مانډیګرې کلمې راځي داهغه کلمې دي چې دپېغلو ،ځوانانو ،شاعرانو ،سندرغاړو له خوا په داسې الفاظو او کلموکې ستایل شوي چې انسان داوریدونکو تول په ځان کې نه وینې چې په اورېدنوېې دخوانۍ جذبه او د مینې ولولې راپاروي دپښتنو په سیمه کې دګودرغاړه په مانډیګرې کې د پېغلو په ټولنو اوکاږو ګرموې څکه چې دا داسې ځای دی چې خپلې همزولې په کې جمع کېږي ګودر چېرې چې ښکلې او مستې پېغلې د اوبو راوړلو په بهانه له خپلو همزولو سره د زړه خواله

کوي، خوښي کوي، د خپلو مینو دیدنونه کوي ګودر د وپالې او چیسې سره هغه ځای ته ویل کېږي، چې په هغه ځای کې د منګي خوله په اسانۍ سره د اوبو په واسطه ډکېږي او د هغه سره نږدې کورونه د خپلو ورخیو اوبو د پوره کولو کار اخیستل کېږي، چې ګودر ته معمولاً نجونې څي او ډېرې په خوښۍ دګودر څخه د اوبو راوړلو ته خوښېږي څرنګه چې زموږ په وطن او په خانګړې ډول د پښتنو په سیمو کې د ښځو په تګ راتګ، مېلو او مستیو ته اجازه نه شته او نه هم په کې یې له ګودر څخه کوم بل ځای شته دی، نو پښتنې نجونې ګودر خالته په دنیایي جنت کې شمېري، څکه چې هلته د خپلو همزولو نجونو سره د زړه د ېرې رازونه شریکوي او د خپلو یارانو سره نېدن څخه خوند اخلي، څوک به کې نوی د یارانې تار غځوي او څوک په کې خپلو زړو یارانو ته تېښتنت تلارونه تړي دلته یوه پښتنه نجلۍ د خپل یار د دېدن لپاره په ځان تکلیف مني او کوزګودر ته اوبو پسې ځي، چې هغه د پښتنو په قول په یوه تیر

دوه ښکاره کوي، چې وایي

اوبه د هر ګودر خوږې دي

جانانه ستا دپاره کوزګودر ته ځمه

دلته دګودر په بهانه د یار د دیدن کولو سرابېره د پښتنې نجلۍ د مینې سېمخلتوب هم ځان ښکاره کوي، چې د خپلې مینې لپاره په ځان تکلیف ګالي او د یار دیدن کوي په ګودر کې نه یوازې د نجونو حندا ګاني او د بنګړو شرنګهار شتون لري، بلکې هلته دګودر څخه یوه څه لري په هغې سیمه کې چې ګودر ورته نه سالومېږي، ډېر زلمیان هم لېدل کېږي، چې د ډېرو نجونو په منځ کې د یوې نجلۍ د سالو څېره داسې په لنډۍ کې راغلې

پرګودر سور سالو ښکاره شو

ما وې دې نورو اوبو اور واخیست

مینه

دلته د سالو یا ټکري سور والی او هغه هم د یوې داسې نجلۍ په سر چې په

مستۍ ورځنې هاخوا دې خوا سر اخلي او داپرې د خپل مین زړه زخمي کوي او یا هم کومو زلمیانو چې دګودر د غاړې د مستو نجونو کتار او ټولګه لیدلې وي، هغه بیا ځان دګودر د غاړې په شان غواړي، چې د نجونو د سرتاج شي او یا هم نجونې یې په خپل لاس راوشکوي او د زړه په سر یې کیږدي لکه چې وایي

حاونده ما د ګودر ګل کړي

چې جینکۍ مې شوکوي سر کې مې ږدینه

دلته د هغه ګل یادونه شوې، کوم چې دګودر په غاړه وي او نجونې هغه راشکوي او په خپلو وېښتانو کې یې د مستۍ د نښې او د وېښتانو د ښایست لپاره ټوکوي، چې د خپل مین زړه پرې ټکور کړي یا هم خیني میناں

ګودر ته د ټولو انجونو او یا هم د حوړه نجونو له تګ څخه سرټکوي او د خپلې مینې، سره د بلې نجلۍ رانګ ورته ښکاري، لکه چې وایي

په ګودر څه ټکه لوېدلې

چې کشره خور یې ندرګه ورسره خینه

د پښتنو د کلتور د کتاب له پاڼو څخه دا خوښېږي، چې پښتانه نجونې یوازې حتاګودر ته په اوبو پسې هم نه ابرې، یا یې کشره خور او یا هم کشر ورور ورسره لېږي، خو دلته دا کشره خور دې خوار عاشق ته د ټکې په څېر راغلې، چې دی یې د خپلې مینې سره د همرازۍ څخه بې برخې کړی دی. که څه هم د موږ څخه حوره او پردې څه ښتنه څو کله چې یوه نجلۍ په کور کې د میړاو پلار له خوا ورته زړ او بد ووېل شي هغه خپل ډک زړه ګودرته وړي اوګودرته غاړه دخپل زړه بېراس اوباسي کله چې دګودرغاړه په شواوسرورنګونوبته وي نوځوانان یې بیاپه

شعرونو او لنډیو کې انځوروي

پرګودرسورسالوښکاره شو

ماوې دې نورواوبو اورواخیست

مینه

کله چې په ګودرډنجونوسره ، سپین او شنه پیکرې راغوندشي چې، ددوي دپیکریودرنګونوتیزوالی دومره تیر وي چې داوبورنګ هم ځان سره اړوي چې دلته دلنډۍ ویونکې هم دې ټکې ته اشاره کوي او وایي چې کله سور سالو په ګودر راښکاره شي دغه سور رنګ دومره تېزوي لکه داور تاو چې سړی سېزي که څه هم اوبه داور ضد وي خو بیاهم هغه تاثیرات چې په سور سالو کې وي اوبه او اور ورته هیڅ دي.

بار مې تو یک زه یې مر مې یم

په نورو غروکې یې وېښتم ورکه یې کړمه

*****

ورشه د یار خبر دې واخله

چې بې د یدنه دې سا ته لیو نې شونه

*****

ما ز دیګر چېر ته وې چې نه وې

خوری وری زلفي په بلم ولاړه وعه

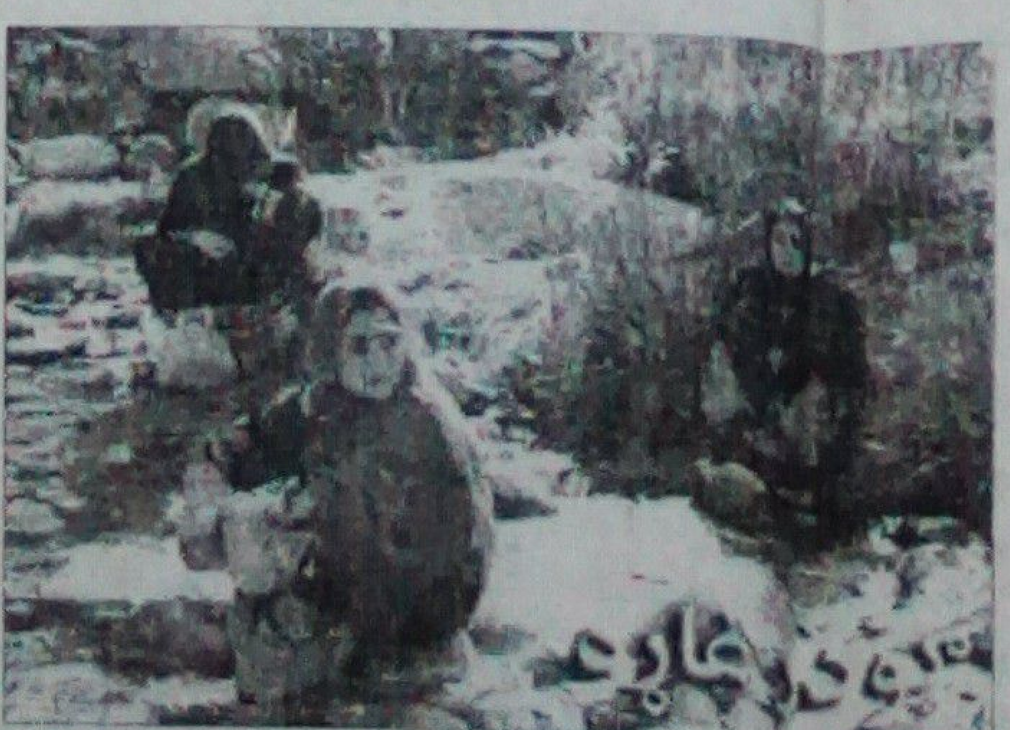

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځه او ټولنه

هغه هېوادونه پرمختګ کولای شي چې د ښځو لپاره یې د تحصیل او کار پوره فرصتونه برابر کړي وي

د رپوټونو پر بنسټ په پکتیا ولایت کې په ۷۰۰۰ محصلینو کې یوازې سل نجونې دي، پردې خبر په تیوتر دیوې واشنګټن مېشتې سپوږمۍ کاکړ او دیوه کابل مېشتي افغان سعد عمار ترمنځ بحث و، د دوی دا بحث د بي بي سي د پښتو وېبپاڼې په پلټنه د ربښتالیک له لارې شوي چې دلته یې تاسو قدرمن لوستونکې د هېواد ورځپاڼې د ښځه او ټولنه ، په صفحه کې هم لوستلی شئ:

سعد عمار:

په اوس وخت کې د افغانستان د میرمنو لپاره لومړیتوبونه په څه ډول دي او هغه اداري یا افراد چې د ښځو د حقونو په نوم په رسنیو کې لوړ غږ لري د کومو لومړیتوبونو لپاره اواز اوچتوي زما په اند، تر اوسه د افغان میرمنو او نجونو هغه لومړیتوب چې باید ډېر بحث پرې شوي وای او ډېر څله غوښتل شوي وای هغه د تعلیم او د لیک او لوست کچه ده د ټیټوالي پرمختیا په باب لیکل شوي ،چې د افغانستان په کلیو کې په ډېر کم شمېر میرمنې او نجونې لیک او لوست کولي شي.شاید له ۵ سلنې څخه هم کمې وي په ښارونو کې د ښځو د لیک او لوست کچه ۲۰ سلنه ښودل کېږي، خو راپور وایي چې په دې سلنه کې د ځرنګوالي او کیفیت ډېرې ستونزې شته، یوه عمده ستونزه په کې دا ده چې ښځینه ښوونکې نشته او که په کوم ځای کې وي، د هغوی د سواد کچه یا د ښوونې کیفیت لوړ نه دی هغه اداري چې خان د میرمنو د حقونو استازي یا مدافعین ګڼي، هغوی تر اوسه د لیک او لوست د ستونزې خبره په بنسټیز ډول نه ده مطرح کړې، د هغوی اکثره غوښتنې په دې راڅرخي چې ښځو ته ولې په هرې پروسې کې کمه برخه ورکول کېږي.د مثال په توګه، ځینو د ښځو د حقونو مدافعینو دا خبره مطرح کړې وه چې په کابینه کې دې ارو مرو ښځو ته زیاته برخه ورکړل شي.تاسې په خبر یاست چې د افغانستان په اوسنۍ کابینه کې د ښځو شمېر د امریکا او د برېتانیا تر کابینې ډېر دی په داسې حال کې چې په امریکا او برېتانیا کې د ښځو د لیک او لوست کچه ۹۹ سلنه ده. په امریکا کې یوه ورځ چا شکایت و نه کړ چې ۹۹ سلنه میرمنې لیک او لوست کولي شي، خو د امریکا په کابینه کې یوازې درې میرمنې ځای لري، خو په افغانستان کې چې د ښځو د لیک او لوست کچه ۱۰ سلنه ده، دلته په کابینه کې په ځلورو میرمنو هم ځینې اداري او فعالان خوشاله نه دي.همدارنګه، د افغانستان په ولسي او مشرانو جرګو (پارلمان) کې د ښځو سلنه د امریکا او برېتانیا د پارلمان نه لوړه ده. دا مانه جالبه ده چې د افغانستان له پارلمان د ښځینه غړو فیصدي د امریکا له پارلمان څخه لوړه ده.په افغانستان کې د ښځو او نارینه وو د لیک او لوست د سلنې توپیر ۳۰ دی د دغه توپیر د راکمولو په اړه تر اوسه ما داسې خوځښت نه دی لیدلی چې هدف په ربښتیني ډول دا وي چې ښځې او سړي دې په یو انډول تعلیم ترلاسه کړي. زما په نظر ۳۰ سلنه توپیر د ښځو او سړو ترمنځ ډېر زیات دی. اوس اکثره د ښځو د حقونو فعالان دا خبره راپورته کوي چې په ستره محکمه کې

دې هرومرو ښځینه قاضیانې مقررې شي او همدارنګه ځیني ولایتونه دې ښځو ته ورکړل شي په اوس وخت کې او د افغانستان د حالت په نظر کې نیولو سره، دا غوښتنې د میرمنو ستونزې نه شي حلولی. اوس مهال لومړیتوب دا دی چې د میرمنو د لیک او لوست کچه لوړه شي. د بي بي سي د تازه رپوټ پر بنسټ د پکتیا په پوهنتون کې ۷۰۰۰ محصلین زده کړې کوي او یوازې ۱۰۰ نجونې په کې محصلانې دي تر اوسه چا په دې اړه غږ نه دی پورته کړی چې ولې د نجونو ونډه د ولایاتو په پوهنتونونو کې کمه ده او نه یې چا د حل لارو باندې فکر کړی دی زه د ښځو د کار، وظیفې او یا د لوړې دندې مخالف نه یم، زه په دې نظر یم چې د لومړیتوبونو په انتخاب کې له دغه کار واخلو … اوس وخت کې د کوم کار لپاره مبارزه په کار ده؟ په کابینه او سترې محکمې کې ښځې ډېرې کړو او که په ټول افغانستان کې د میرمنو او نجونو د لیک او لوست کچه لوړه کړو؟ په کلیوالو سیمو کې خلک په دې پوه کړو چې په نجونو باندې تعلیم وکړي او ښوونځي ته د تګ اجازه ورکړي؟ شاید ځواب دا وي چې دواړه کارونه مهم دي په دې کې شک نه شته، خو لومړیتوب کوم یو ته ورکوو؟

سپوږمۍ کاکړ:

د ښځو استازیتوب په حکومتي او غیر حکومتي ارګانونو کې او د نجونو زده کړې ته پاملرنه دوه بېلا بېلې موضوع ګانې دي.زه تاسو سره موافقه یم چې د نجونو د زده کړې په موضوع باندې باید ډېر غور وشي؛ خو له دې خبرې سره مو ستونزه لرم چې اوس مهال پاملرنه باید یوازې د نجونو د پوهنې لور ته واړول شي، نه د دوی کار ته په ۲۱مه پېړۍ کې ایا موږ دې ته انتظار وباسو چې د افغانستان ټولې ښځې اول باسواده شي او یا لوړو دندو ته وګومارل شي؟ اوس مهال دواړو ته باید موازي پاملرنه وشي که موږ پر دې بحث وکړو چې کوم یو ته لومړیتوب ورکړو، دا به د وخت ضایع کول وي اوس افغانستان له هغې مرحلې راوتلی موږ باید پر دې بحث وکړو چې څرنګه ښځو ته د تعلیم او کار فرصت برابر شي، نه دا چې اول د ښځو لپاره تعلیم او کار ضرور نه دی او که نه؟ او کوم یو ته باید لومړیتوب ورکړو زه دغه ښو ګڼلو ته اشاره کوم

لومړۍ: دا چې که په افغانستان کې د میرمنو د تعلیم او د لیک او لوست کچه ټیټه ده، دا ستونزه یوازې د ښځو د حقوقو مدافعین او هغه ښځې چې په حکومت کې دنده ترسره کوي نه شي حلولی. د پوهنې او د لوړو زده کړو وزارت باید د دې کار لپاره منظم پلان جوړ کړي چې نجونو ته د درس ویلو زمینې برابرې شي او کورنۍ یې په دې پوه کړي چې د نجونو زده کړه هغومره اړینه ده لکه د هلکانو. د ښځو تعلیم ته باید ډېر جدي کار وشي په تېره بیا هغه ښځې چې په کلیو او بانډو کې ژوند کوي او د ژوند شرایط یې ډېر سخت دي ځکه چې دغه ښځې د افغانستان اکثریت جوړوي. زموږ بحث په دې دی. چې په ګردېز کې د پکتیا پوهنتون ۷۰۰۰ محصلین لري، څه کم سل یې نجونې دي دا ولې؟ او دلته ملامت څوک دی؟ … خپلې نجونې یې لوړو زده کړو ته نه دي پرېښي ، ملامته هغه ټولنه ده چې فکر کوي ښځو ته لوړې زده کړې مهمې نه دي ګرم

اخلي، خو له دې سره سره باید د هغوی پام د هغو سیمو لور ته واړول شي چې ستونزې په کې زیاتې دي موږ نارینه او میرمنې باید ښځې ټولنې ته له وهڅوو چې څه سیمو ته د ورتګ لارې چارې ولټوي. د ښځو او سړو سره مخامخ جرګې او مرکې پیل کړي او د ستونزو د کمولو او حلولو په هکله ورسره خبرې اترې وکړي. البته دا د یوې ورځې کار نه دی بلکې ډېر وخت او حوصلې ته اړتیا لري او په کار ده چې دواړه کاره موازي پر مخ لاړ شي. دا په دې مانا هغه ښځې او نجونې چې لوړې زده کړې او د کار تجربه لري، هغوی دې په حکومتي او غیر حکومتي موسسو کې جذب شي او هغه نسل چې تر اوسه دغه پړاو ته نه دی رسېدلی، هغوی ته د زده کړې شرایط برابر شي.

دوېم: دا چې که څه هم ښځې د افغاني ټولنې نیمايي برخه جوړوي، خو بیا هم په هر ډګر کې د دوی لازمه ونډه له پامه غورځول کېږي. دا یو حقیقت دی، او له دې نه څوک سترګې نه شي پټولی. موږ ولیدل چې ښځو په وروستیو انتخاباتو کې د سړو په څېر ونډه واخیسته که نوماندانو د ښځو رایې غوښتې، نو په حکومت کې هم باید برخه ورکړي په میلیونونو ډالر د افغانستان د میرمنو په نوم ولګول شوي، خو که یې ډېره کمه او د لیک او لوست د کچې په لوړولو کې د پاملرنې موږ ده نه وه. د لومړیتوب بحث په دې ځای نه دی چې یوازې تعلیم نه دی کار وشي او د میرمنو لپاره دې د کار په فرصتونو ډېره نه کوي. د وخت او پیسو ضایع کول دا دي چې میرمنې بې سواده پرېښودل شي او په میلیونونو ډالر د هغو ډېرنیو او کورنیو سالارانو په معاشونو مصرف شي چې دلته

ارزښت یوه شي، همغه کسان باید دا خپل کار وبولي چې د همدې پوهاوي لپاره هڅه وکړي. په دې کې هیڅ شک نه شته چې د افغانستان د ټولنې نیمايي برخه میرمنې دي، خو دلته که د بېلګې په توګه د افغانستان وګړي ۳۰ میلیونه حساب کړو، نو ۱۵ میلیونه په کې میرمنې دي په ۱۵ میلیونو میرمنو کې یوازې لس سلنه میرمنې لیک او لوست کولی شي، او هغو میرمنو چې لوړې تحصیلات یې ترلاسه کړي وي، بیلې فیصدۍ یې تر دې هم ډېره کمه وي. بل خوا هېواد کې د میرمنو په پرتله د سړو د لیک او لوست کچه ۳۰ سلنه لوړه ده، که چېرې د ښځو او سړو تر منځ د لیک او لوست فیصدي برابره شوه، نو بیا په همغه انډول د حکومتي دندو د وېش خبره مطرح کېدای شي اوس مهال د امریکا په کابینه کې اووه ښځې او په ستره محکمه کې درې ښځې کار کوي. په دې سربېره ښځې د والیانو، سناتورانو او استازو په توګه هم دندې ترسره کوي ښځې ریسانې، مدیرانې او منشیانې هم یې شمېره دې هوا د سړو په نسبت په حکومتي ارګانونو کې او په خپلو غیر حکومتي ارګانونو کې ښځې کمې دي، خو ښځې زیار باسي چې دغه تشه له

هغه سخت دریځه اورټکي دي چې تل د نجونو د تعلیم پر خلاف یې ځانیه تبلیغ کوي او هغه افغانان هم ملامت دي چې د سیمې د باورې امن د راوستلو په چارو کې مرسته نه کوي. د ښځو د حقونو فعالان دومره کولی شي چې د تعلیم د اهمیت په اړه خبرې وکړي او د ټولو تعلیمي ادارو پام د ښځو او نجونو تعلیم ته راواړوي. دا د دوی لپاره شوني نه ده چې د هر کور دروازه وټکوي او کورنۍ دې ته وهڅوي چې خپلې نجونې او خوېندې د ښوونځي او روزنې مرکزونو ته واستوي که څه هم مدني ټولنې په خپل کار شي پوهېږي او په دې لړ کې لازم ګامونه

د ښځو د حقونو د فعالانو په نوم کار کوي. د ښځو د حقونو د یوه سلاکار په معاش باندې د افغانستان په یوه کلي کې نجونو ته ښوونځی جوړېدای شي. هغه سلاکار خپله شپه او ورځ په دې تېروي چې ښځې دې سترې محکمې کې مقررې شي او بل خوا زموږ د کلیو نجونې بې تعلیمه پاتې کېږي دا یوه جدي موضوع ده، او اوس مهال به زما لپاره لومړیتوب دا وي چې کلیو کې نجونې بې تعلیمه پاتې نه شي. په کلیوالو سیمو کې چې اکثره خلک یې د لیک او لوست سره اشنا نه دي او میرمنې یې بالکل بې تعلیمه دي، هغوی به څنګه د تعلیم په

منځه یوسي. د امریکا په هر شرکت کې دا هڅه کېږي چې څنګه د جنډر (ښځو او سړو) مساوات وساتل شي. ما دا هم د سړو نه اورېدلي چې اکثره ښځې د لیاقت له مخې نه بلکې د دې لپاره جګو پوستونو ته ګومارل کېږي چې د جنډر موضوع حل شي. که د افغانستان اوسنۍ کابینې ته وګورو نو دا مالومېږي چې اکثره وزیران حکومتي تجربه نه لري او یا هم کومې څوکۍ ته چې مقرر شوي، تجربه یې نه لري. دلته مو موخه سړي او ښځې دي زموږ په حکومت کې دلته په ډېرو لوړو پوستونو کې داسې سړي شته چې د

ورسپارل شوو دندو د پر مخ وړلو وړتیا نه لري. په دا چې په لوړو دندو کې د ښځو ګومارل باید سمبولیکه بڼه ونه لري او د لیاقت او تجربې له مخې وي.

درېیم: دا چې که د تعلیم موضوع زموږ لومړیتوب وي، نو لوستو ښځو ته د کار

زمینه برابرول هم باید زموږ لومړیتوب و اوسي ځکه لکه سړو غوندې دوی هم باید د خپلو زده کړو ثمره وګوري.همدارنګه ورو نجونو ته باید سترې ښځې وروپېژندل شي چې دوی یې د ایډیال په شکل ځانته وبیني. زمار وبلي چې ځان د هغوی درجې ته ورسوي.د یادولو وړ ده چې په امریکا کې هم تر ۱۹۲۰م کال پورې ښځو ته د رایې ورکولو اجازه نه وه، خو اوس ښځو د ژوند په ټولو ډګرونو کې پرمختګ کړی دی. په افغانستان کې هم باید د ښځو ونډه په حکومتي او غیر حکومتي موسسو کې ډېره شي ځکه که موږ د افغانستان پرمختګ غواړو نو د خپلو وګړو د نیمايي په حذفولو کې دغه پرمختګ نه شوني دی. له ډېرو لسیزو جګړو وروسته اوس د دې وخت راغلی چې ښځې او سړي په ګډه دا هېواد آباد کړي. په نړۍ کې هیڅ داسې پرمختللی هېواد نه شته چې پرته د ښځو له فعالې ونډې یې پرمختګ کړی وي. په بل عبارت، نن سبا یوازې هغه هېوادونه پرمختګ کولی شي چې د ښځو لپاره یې د تحصیل او کار پوره فرصتونه برابر کړي وي.

سعد عمار:

اوس مهال د افغاني میرمنو لپاره لومړیتوب څه دی؟ دا ده چې د ښځو د حقونو فعالانو تر اوسه د نجونو د تعلیم او میرمنو ته په حکومت کې د لوړو پوستونو لپاره غږ په یو ډول نه دی پورته کړی. د میرمنو د لیک او لوست لپاره چې څنګه په کار ده هغسې یې غږ نه دی پورته کړی او د فعالانو دا نا انډوله مبارزه د دې لامل شوه چې په تېرو دېرلسو کلونو کې چې څنګه لازمه وه، هغسې د میرمنو د لیک او لوست کچه لنده لوړه شوې. فعالان یې د لوړو پوستونو لپاره غږ اوچتوي او د لیک او لوست فیصدۍ لوړولو ته یې کمه پاملرنه کوي نو دا زما په نظر په لومړیتوب کې راځي نه ده زه اوس هم په خپلې خبرې ټینګار کوم، کوم شوي

ملتونو چې ۹ کلني کې د ښځو د ونډې په سر دغه دوی وایي هغه لوړو هېوادونو کې نه لیدل کېږي په داسې حال کې چې هغه د ښځو او سړو د لیک او لوست کچه برابره وي، د امریکا او برېتانیا مثال مې ځکه راوړ چې هلته د ښځو او سړو د لیک او لوست کچه برابره ده خو بیا هم د ښځینه وزیرانو شمېر یې د افغانستان له ښځینه وزیرانو زیات نه دی په کابینه کې زما اشاره وزیرانو ته وه. تاسې فکر کوم عمومي ریاست او لوېه ښاروالۍ هم وزیرانو کې شمېرلې زه یو ځل بیا تکراروم چې پر لوړو دندو د میرمنو د ګومارلو مخالف نه یم، بلکې دا د ټولنې ضرورت ګڼم. خو په خپل وخت او په تدریج سره که چېرې د ښځو د لیک او لوست کچه لوړېږي په همغه کچه دې لوړ پوستونه هم ورکول کېږي. خو که د تعلیم کچه یې نه لوړېږي او د لوړو دندو لپاره یې څو برابره زیات غږ اوچتوي. نو دا یا زما په نظر یوه غیر طبیعي او نا انډوله مبارزه ده. او دې ته زه په لومړیتوبونو کې تېروتنه وایم.

سپوږمۍ کاکړ:

ملاوړاندې وویل چې د ښځو د تعلیم په برخه کې باید سړي او ښځې دواړه په ګډه کار وکړي. حکومت، د پوهنې وزارت باید په کلیو او لرې پرتو سیمو کې د نجونو لپاره ښوونځي جوړ کړي. په افغانستان کې داسې ښځې اوس هم ډېرې دي چې د ښځو د لیک او لوست د کچې د لوړولو په برخه کې کار کوي. ښوونځي جوړول د پوهنې وزارت کار دی لېږو د دې وزارت کارکوونکي، سړي او ښځې، باید په دې برخه کې منظم پلان جوړ کړي چې د هېواد ټولو نجونو ته د زده کړې مساوي زمینه برابره شي. دا سم خو په کابینه او پارلمان کې ښځې او سړي برابر نه دي، بلکې د ښځو کچه د سړو په پرتله ډېره کمه ده ایا تاسو فکر کوئ چې دا ځلور څوکۍ په کابینه کې هم ښځو ته له وایې ورکړل شوې! په سړي سالاره ټولنه کې چېرته چې سړي فکر کوي باید ټول واک د دوی په لاس کې وي، دا ډېره مهمه نه ده چې ښځې د خپلو حقونو لپاره مبارزه وکړي. ښځې د افغانستان نیمايي وګړي جوړوي او دا د دوی حق دی چې په حکومت کې ورته برخه ورکړل شي. په اخر کې زه یوا هم تکراروم چې په نړۍ کې داسې هېواد نه شته چې د ښځو د فعالې ونډې پرته یې پرمختګ کړی وي. موږ باید لوستو ښځو ته د کار زمینې برابرې کړو او نالوستو نجونو ته د تعلیم فرصتونه له سړي د ښځو پرته پرمختګ کولی شي او نه هم ښځې د سړو پرته د دوی ګډه فعاله ونډه یوه پرمختللې ټولنه جوړولی شي.

ځوانان دي د پښتو ژبې د بډاینې …

کې یې ډېر رول ولوباوه

پوښتنه: کوم ځوانان، چې پښتو ادبیات زده کوي ددې لپاره، چې په راتلونکې کې وتوانېږي کتابونه ولیکي او پښتو ادبیاتو ته وده ورکړي ورته څه سپارښته لرئ؟

ځواب: ځوانان باید خپل علم ښیر کړي، څو چې ددوی علم پوخ نه شي نه یوه کتاب ته هغسې استناد نه شي کولای لکه څنګه، چې ورته په کار ده کله چې علم پوخ شو بیا دې هڅه وکړي، چې پښتو ادبیات چې په دریو مهمو دورو لکه لرغونې دوره، کلاسیکه دوره او معاصره دوره وېشل شوي دي، د لرغونې دورې ادبیات، چې د امیر کروړ جهان پهلوانه راواخلي یا تر دې نه، د هلوتو دورو آثار، چې مشهورو شاعرانو، لیکوالو او محققینو لیکلي او ټولنې ته یې وړاندې کړي دي هغه دې مطالعه کړي. دغه آثار په ریا کې یا دوی کولای شي چې دخپلې خوښې مضمون ولیکي هغسې ورته لاره خلاصېدلی شي لکه، چې یو سړک یوې سیمې ته لېږشوی وي، خو پر سړک تګ یو چل شوای دغه چل ډېروهي او تحصیل نه لاري ترلاسه کېدای شي کله چې ځوانان دخپلې اوتحصیل لپاره پوهه ترلاسه کړي یا په ډېرې آسانۍ سره کولای شي علمي، ادبي او تحقیقي آثار ولیکي، چې وتوانېږي د پښتو ژبې ادبیات بډای کړای شي

هېواد ـ لوړی

پروین فیض زاده ملال دیوې بریالۍ شاعرې په توګه

عبدالهادي قریشي

پروین فیض زاده ملال د ۱۳۸۳ لمریز کال د جوزا په میاشت کې د کندهار د تاریخ په اوږدو کې په علمي ـ تحقیقي سیمینار کې دیوې مقالې او شعر په ویلو سره وځلېدله پروین ملال د پښتو په معاصرو لیکوالانو کې یوه پېژندل شوې څېره ده او په دې ډګر کې دځانګړي حق خاونده ده. نوموړې په ۱۳۲۷ ل کال د سلواغې په ۱۱مه نېټه د ښکلي کندهار په دریمه ناحیه کې داروا ښاد عبدالشکور خان پوپلزي په کاله کې زېږېدلې ده. پروین ملال خپلې لومړۍ زده کړې له کوره پیل کړې، بیا یې دزرغونې انا په عالي لیسه کې تر ۱۲ ټولګي پورې زده کړې وکړې، له دې وروسته د طلوع افغان، په تاریخي ورځپاڼه کې د پښتو ادبیاتو د برخې مسئوله شوه، بیا په (۱۳۵۱ ل کال کې په راډیو افغانستان اوله دې وروسته د افغانستان د ملي راډیوتلوېزیون مرستیاله او بیا پرېږدېره شوه. نوموړې د خپل لوړ تخیل په درلودلو سره خپل درد، لوړتیا، روښنیا او جمال د ټولنې په وړاندې ایښی دی او په نظم او نثر سره یې لیکنې کړې، دی او د شعر د کلام یوه نمونه یې داده

د سپینو پرهغې غاړه
زما د ورو واده دی
شپې نه خو وینې که
څه بې مثاله ستاشپې دی هلته
زما د پلا دکلا هسکه وجونه
دآسمان ستورک په خپلو

څوکو احلی
زما د ورور دنګرېزو په شپه
دمازیګر سره شفقونه راوړي
شمله یې هسکه ده له هسک
نبتره
دسپین نرګس په شالی
ښکلیو جامو کې لکه زېری دسبا
خلېږي مخ نه یې هم آس ولاړ دی
پښه په رکاب کې ږدی
بابا پګړی کې ورته ګل لومېي
ښکارې، چې دروسې اوله پر
کلی نه ناوې راوړي

د سپورت نړۍ

پکتیا د افغانستان د کورني کرېکټ اتلولي وګټله

پکتیا د افغانستان د کورني کرېکټ د یو ورځنیو سیالیو اتلولي وګټله. د سیالیو پایلوبه د دوشنبې په ورځ د کابل په نړیوال لوبغالي کې د لغمان او پکتیا ترمنځ وشوه، چې پکتیا وګټله [illegible] لغمان ته یې د منډو جوړولو بلنه ورکړه. د لغمان ټوله لوبډله په ۲۸ اوورونو کې وسوځېده او مقابل لوري ته یې د ۱۲۲ منډو هدف ورکړ. د لغمان په لوبډلې کې، خیبر ۳۷ او شفیق الله شفیق ۲۲ منډې وکړې. د پکتیا لوبډلې په ۲۹ اوورونو کې د غني خدراڼ د ۵۸ او یونس احمدزي ۲۹ منډو په مرسته، ورکړل شوی هدف پوره او اتلولي یې وګټله. د لوبې غوره لوبغاړی هم غني خدراڼ شو. د افغانستان د کورنیو لوبډلو ترمنځ دغو سیالیو ته د الکوزي، بابای ملت، نوم ورکړل

په ۱۲ مه د دوشنبې په ورځ ختمې شوې، پایلوبه په یو سیمه ییز تلویزیون

شوې و. دغه سیالۍ له شاوخوا دوو اوونیو راهیسې روانې وې او د جون هم تړودل کېده. په دغو سیالیو کې د کابل، پکتیا، خوست، ننګرهار، لغمان، پروان، کندهار او کندز ولایتونو لوبډلو ولوبډې چې د ملي لوبډلو یو شمېر لوبغاړي هم په کې وو. د افغانستان د کرېکټ بورډ په اعلامیه کې ویل شوي چې د دغو سیالیو هدف د کورني کرېکټ وده او ملي لوبډلو ته د غوره لوبغاړو موندل وو. د دغه ټورنمنټ تر ټولو غوره توپ وهونکی یونس خان احمدزی، غوره توپ اچوونکی احمدضیاء او طاهر خان او ټومول شول. د کرېکټ د چارو شنونکي وایي هغه هېوادونه چې کورني کرېکټ یې په روان وي، تل هم نه لوبغاړي ورپېژندلی شي. د یادولو وړ ده چې د کرېکټ ملي لوبډلو ته یو شمېر لوبغاړي له همدغو کورنیو سیالیو څخه ور پېژندل شوي چې، رحمت شاه، حشمت شهیدي، نجیب خدراڼ، شبیر نوري، فرید ملک او یو شمېر داسې نور لوبغاړي یادولی شو.

د نجونو د والیبال لوبډلې د دولت ملاتړ غواړي

[illegible]

[illegible]

د سوریې په وړاندې د افغانستان د فوټبال د ملي لوبډلې ستره ماتې

سوریې د افغانستان د فوټبال ټیم ته ۶ ګولونه ورکړل. د هېواد د فوټبال ملي لوبډله له کامبوج سره د سیالۍ لپاره [illegible] د فوټبال نړیوال جام د غوراوي سیالۍ کې سوریې افغانستان ته ماتې ورکړه. د افغانستان ټیم د فوټبال د ۲۰۱۸ نړیوال جام له د غوراوي لومړۍ مسابقه پر سوریې وبایلله. دا مسابقه چې په امنیتي دلایلو د کابل پر ځای د جمعې په شپه د ایران په مشهد کې وشوه، د سوریې ټیم وتوانېد چې خپل افغان سیال ته شپږ ګولونه ورکړي. د افغانستان د فوټبال مسوولانو ویلي و چې دې مسابقې ته یې خورا ښه تیاری نیولی او ډاډه دي چې سوریې ته ماتې ورکوي. ګومان نه کېده چې د سوریې ټیم، چې هېواد یې د بېلابېلو وسله والو ډلو له لوري ټوټه ټوټه شوی، دومره ښه لوبه وکړي. افغان لوبغاړو، سره له دې چې په لوبغالي کې د افغان ننداره چیانو شمېر خورا زیات و، ونه کړای شول چې سوریې ته کوم ګول ورکړي. افغانستان به درې نور میچونه هم د خپل هېواد پر ځای په ایران کې وکړي. د اسیا د لویې وچې د هېوادونو ټیمونه په ۸ ډلو وېشل شوي او په هر ګروپ کې پنځه ټیمونه له یو بل سره مخامخ کېږي. د افغانستان ټیم له سوریې، جاپان، کمبوډیا او سینګاپور سره په یوه ګروپ کې دی. د ۲۰۱۸ کال د فوټبال د نړیوال جام مسابقې به په روسیې کې کېږي.

فلوید مې ویدر د نړۍ ډېر شتمن لوبغاړی دی

امریکایي سوکوهونکي فلوید مې ویدر د نړۍ تر ټولو شتمن لوبغاړی بلل شوی دی. د نړۍ د شتمنو مجلې پر وینا په تېرو ۱۲ میاشتو کې مې ویدر د نړۍ په کچه تر ټولو لوبغاړو زیاتې پیسې ګټلې دي. د کال د شتمنو لوبغاړو لیست ښيي چې په تېر یوه کال کې مې ویدر ۳۰۰ میلیون [illegible]

[illegible]

فلوید مې ویدر، امریکایي سوکوهونکی ۳۰۰ میلیون ډالر، مني پکیو، فلیپیني سوکوهونکی ۱۲۰ میلیون ډالر، کریسټیانو رونالډو، فوټبالر ۷۹ میلیون ډالر، لیونل میسي، فوټبالر ۷۳ میلیون ډالر، روجر فیډرر، ټینس لوبغاړی ۶۷ [illegible] لوبغاړی ۲۲ میلیون ډالر، لیبرون جېمز باسکیټبال لوبغاړی ۵۲ میلیون ډالر، فیل میکلسن، ګولف لوبغاړی ۵۰ میلیون ډالر، ټایګر ووډز، ګولف لوبغاړی ۵۰ میلیون ډالر، کوبي براینټ، باسکیټبال لوبغاړی ۴۹ میلیون ډالر لري.

نوي زیلاند انګلستان ته په ۳ وېکټو ماتې ورکړه

د انګلستان لوبډلې د بېچې له ګټلو وروسته د بېټینګ کولو پرېکړه وکړه او ټوله لوبډله یې په ۴۶ اوور کې د ۳۰۲ منډو په کولو وسوځېده نوي زیلاند په دریمه یو ورځنۍ کرېکټ لوبه کې انګلستان ته په درې وېکټو ماتې ورکړه او د پنځو لوبو لړۍ کې ۲-۱ مخکې شو. انګلستان نوي زیلاند ته د ۳۰۳ منډو هدف وټاکه او مېلمه لوبډلې د کین ویلیمسن او راس ټیلر د سلېزو پر مټ دغه هدف په ۴۹ اوور کې د اوو لوبغاړو په سوځېدو پوره کړ. د دغه ستر هدف د پوره کولو لپاره د نوي زیلاند دوه لوبغاړي هغه مهال وسوځېدل چې د نوي زیلاند ټولې منډې ایله ۳۶ وې. خو وروسته د نوي زیلاند لوبغاړو لوبه کابو کړه او ویلیمسن او ټیلر د ۲۰۶ منډو شراکت جوړ کړ چې کوربه لوبډلې ته په یو سرخوږي بدل شو.

ویلیمسن له ۱۱۸ منډو وروسته د وایلي په توپ وسوځېد او ټیلر هم د وایلي په توپ په ۱۱۰ منډو له میدانه ووت. د انګلستان لوبډلې د بېچې له ګټلو وروسته د بېټینګ کولو پرېکړه وکړه او

ټوله لوبډله یې په ۴۶ اوور کې د ۳۰۲ منډو په کولو وسوځېده. د انګلستان له لوري ښه لوبه کپتان اېین مورګن وکړه، ده په ۸۲ توپونو د ۴ څلورېزو او ۲ شپږېزو پر مټ ۷۱ منډې وکړې. ده پر دریمه وېکټه له روټ سره د ۱۰۵ منډو ملګرتیا وکړه. د نوي زیلاند له لوري ټم ساوتي او بین ویلر درې، درې او مېټ هینري دوه لوبغاړي وسوځول. تر دې وړاندې په اوول کې په دویمه یو ورځنۍ لوبه کې نوي زیلاند انګلستان ته د ۱۳ منډو په توپیر ماتې ورکړه. خو د برمنګهم په لومړنۍ یو ورځنۍ لوبه کې انګلستان بیا نوي زیلاند ته په ۲۱۰ منډو ماتې ورکړه.

ایران محدود شمېر ښځو ته د ورزشي لوبو د لیدو اجازه ورکوي

[illegible]

[illegible]

ډیونټي والډر د درانه وزن سوک وهنې اتلولي وګټله

امریکایي سوکوهونکي ډیونټي والډر د نړیوالې سوک وهنې د درانه وزن اتلولي، ایرک مولینا ته په ماتې ورکولو وګټله. دغه لوبه د امریکا د الاباما ایالت کې ترسره شوه. ۲۹ کلن ډیونټي والډر تېره جنوري میاشت بېرمن سټیورني سره مسابقه لرله او هغه ته یې ماته

ورکړه. دا لومړنی امریکایي سوکوهونکی دی چې له ۲۰۰۷ کال راهیسې د درانه وزن اتلولي ګټي. ده تراوسه ټولې ۳۴ لوبې کړې چې یوه یې هم نه ده بایللې. ۳۳ کلن مولینا دوه لوبې بایللې او والډر دی د لوبو په څلورم او پنځم پړاو کې له پښو وغورځاوه. دوه متره جګ والډر کېدای شي له والډیمیر کلیچکو سره لوبه وکړي چې له ۲۰۰۴ کال څخه یې ماته نه ده خوړلې او د نورو کمربندونو اتلولي لري.

ښایي روسیه او قطر د نړیوال جام کوربه توب له لاسه ورکړي

په دې وروستیو کې د فوټبال نړیواله اداره په مالي فساد تورنوي چې له همدې امله د دغې ادارې نوی ټاکل شوی مشر هم استعفا ورکړه. دومنیکو اسکالا د فیفا نړیوالې ادارې چګېوري چارواکي رسنیو ته د مالي فساد په اړه ویلي چې که چېرې داسې شواهد ترلاسه شي چې روسیه او قطر د نړیوال جام کوربه توب ترلاسه کولو لپاره د دغې ادارې مشرانو ته رشوت ورکړی وي نو دغه هېوادونه به د ۲۰۱۸ او ۲۰۲۲ نړیوال جام کوربه توب له لاسه ورکړي. دا په داسې حال کې ده چې تېره اوونۍ د دغې ادارې د پنځم ځل لپاره ټاکل شوي مشر سپ بلاټر یوه ورځ وروسته له ټاکل کېدو استعفا وکړه

او د دغې ادارې څېړنې چګېوري چارواکي د مالي فساد په تور په مختلفو هېوادونو کې د پولیسو له خوا ونیول شول. دومنیکو اسکالا په دې اړه رسنیو ته ویل: «که چېرې داسې شواهد ترلاسه شي چې د نړیوال جام کوربه توب د دغې ادارې مشرانو او نورو چګېورو چارواکو ته د رشوت او پیسو ورکولو له امله قطر او روسیې ته

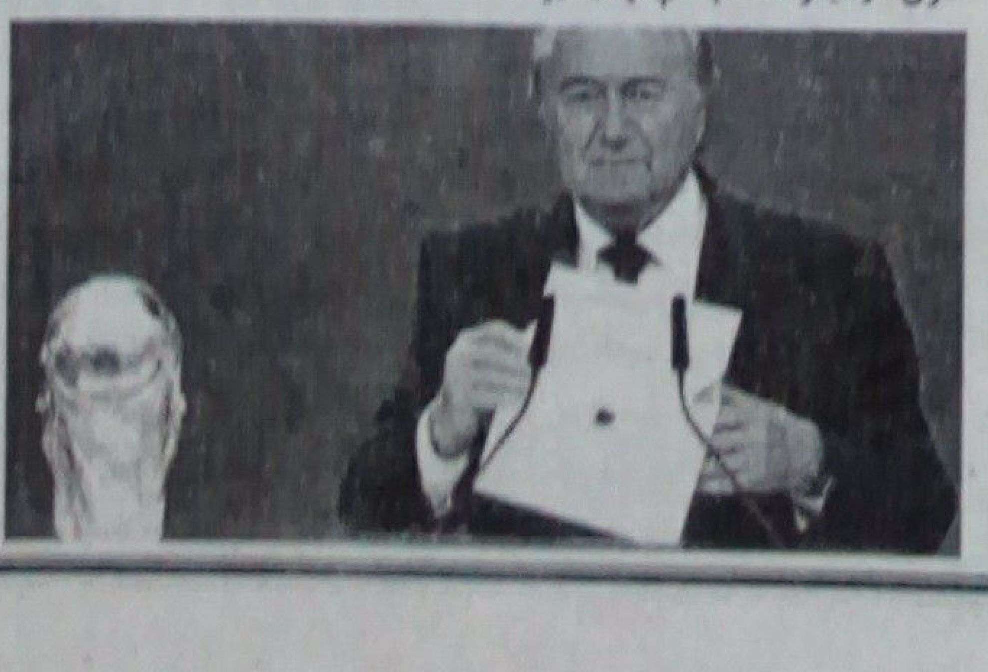

ورکړل شوی وي نو په دې صورت کې به دغه پرېکړه لغوه شي.» اسکالا ټینګار وکړ چې تر دې مهاله په دغو دوو برخو کې د مالي فساد په اړه هیڅ ډول شواهد شتون نه لري او دغه اداره کوښښ کوي چې په دې برخې کې خپلو څېړنو ته ادامه ورکړي. څو ورځې وړاندې هم د فوټبال د نړیوالې ادارې اووه چګېوري چارواکي د مالي فساد په تور د [illegible] په زوریخ ښار کې د پولیسو له خوا ونیول شول. د فیفا ادارې نیول شوي کسان د هغو ۱۲ کسانو له ډلې څخه دي چې د امریکایي محکمې له خوا په مالي فساد تورن شوي. دغو ۱۲ کسانو تېرو ۲۲ کلونو کې ۱۵۰ میلیونه ډالره د رشوت په ډول ترلاسه کړي.

اقتصاد او سوداگري

پیام محترمه بی بی گل غنی به مناسبت تجلیل از روز جهانی زنان:

نقش زنان را باید محدود به بچه دار شدن نسازیم

وزارت امور زنان به افتخار روز مادر کنفرانس علمی را تحت عنوان « زنان، ایثار، صلح و اعتماد سازی بتاریخ ۲۴ جوزا سال روان در هوتل کابل ستار تدویر نمود. در این کنفرانس هیئت رهبری وزارت امور زنان، اعضای ریاست عمومی اداره

امور، کمیسیون های امور زنان مشرانو جرگه، ولسي جرگه ومسولین عالی رتبه وزارت خانه ها و روسا و مدیران حقوق ریاست های امور زنان ولایات کشور اشتراک ورزیده بودند.

درآغاز این کنفرانس علمی پیام جلالتماب محمد اشرف غنی رئیس جمهوری کشور توسط محترم اسدالله غضنفر قرائت گردید. درپیام ضمن ابراز تبریکی به مناسبت تجلیل از روز مادر ومقام مادر در ارشادات دینی ما و در رابطه به مقام مادر ارج گذاشته شده است ودر احادیث نبوی چنین ذکرگردیده است ، که بهشت زیرپای مادران است. متاسفانه درکشور ما ملیون ها مادر هنوز هم به سبب فقر ، جنگ و خشونت از نعمات زندگی محروم اند ودربیچاره گی وپریشانی بسر میبرند. درقسمت دیگر ی از پیام رئیس جمهوری باور مندی به فردای روشن وتعهد درجهت فراهم آوردن شرایط بهتر زندگی برای مادران وخواهران آمده است. امروز ملیون ها دختر به مکتب میروند ، که نوید دهنده فردای بهتر است وهمچنان به برکت آزادی های داده شده توسط قانون اساسی وقانون مدنی زنان افغان در امور اجتماعی وسیاسی سهم فعال داشته وارداه ما اینست که این سهم گیری افزایش یابد.

به تعقیب دلبر نظری وزیر امورزنان با ابراز مراتب تبریکی وتهنیت به مناسبت روز مادر وتوضیح جایگاه ومقام مادران در ارشادات قرآنی ، احادیث نبوی و تلاش های مادرانی که درمسیر پرورش وتربیت سالم فرزندان شان جهت انکشاف واعتلای کشور سعی و تلاش خستگی ناپذیر را به خرج داده اند تقدیرگردیده واز ارگانهای دولتی ، نهاد های ملی وموسسات بین المللی خواست تا در راستای بهبود وضعیت مادران درکشور با راه اندازی برنامه های گسترده وموثر صحی ، اقتصادی واجتماعی با وزارت امور زنان همگام شوند و از این قشر انسان ساز حمایت نمایند.

وی افزود : امسال متفاوت تر از سال های دیگراز روز مادر با تدویر محافل وتوزیع تحایف ونیز با تدویر کنفرانس علمی وتخصصی تحت عنوان زنان ،ایثار، صلح و اعتماد سازی تجلیل به عمل آمد. هدف از بزرگداشت از روز مادر درهمه قاره ها وقرن ها ادای احترامات مخلصانه فرزندان به مقام والای مادر است ، که ناجی زندگی نسل ها بوده و از زمان زندگی هابیل وقابیل تا امروز مادر درتکاپوی جلوگیری از سرکشی میان فرزندان که از انحرافات فرزندان شان جلوگیری کرده آنها را با حس و روحیه خدا پرستی وحب الوطن تربیت مینمائید. درواقع شما بنیان گزاران واقعی یک کشور با ثبات وملت واحد و یک پارچه ومایه افتخار افغانستان هستید زیرا فرزندان شما همیشه شجاعت ، پایداری وبرد باری شما را به یاد خواهند داشت.

وزیر امور زنان این وزارت را مکلف برعملی ساختن تعهدات دولت به اساس ماده ۵۴ قانون اساسی مطابق به اهداف و وظایف دولت مبنی بر نظارت از ارائه خدمات اجتماعی ، سیاسی، فرهنگی ، اقتصادی و مراقبت از مادران وزنان کشوردانسته و از مادران درخواست نمود تا نسبت به کیفیت تربیت فرزندان شان توجه نموده ، وبا رعایت عدالت درمیان فرزندان پسر ودختر خویش سرمشق صلح وعدالت دراجتماع باشند.

متعاقباً پیام محترمه بی بی گل غنی را محترمه اناهیتا حیدری مشاور وی به خوانش گرفت. دراین پیام چنین تذکر یافته است : درجهت روزمادر و قدردانی از زحمات مادران درپرورش نسل نو موفقیت های بدست آمده در زندگی مدهون زحمات مادر عنوان گردیده است. در این پیام ذکرگردیده است ، که برگزاری مراسم وتخصیص یک روز برای تقدیر از مقام مادر ، نمیتواند کمترین رنج وزحمت او راجبران کند. درحقیقت برگزاری چنین مراسمی، فرصت وانگیزه ای است تا به یاد بیاوریم که از نوبه حقوق مادر توجه کنیم و به مقام ومنزلت اوپی ببریم ونقش او را تنها به بچه داری محدود نسازیم. درپیام بانوی اول به احترام مادر تاکید شده ، تا درسطوح مختلف زندگی به نقش وجایگاه شان توجه صورت گیرد. همچنان از نهاد های مختلف درخواست گردیده است تابرای احیای مقام مادر در این روند سهیم گردند ونهادهای تعلیمی وآموزشی، قضا ونهادهای فرهنگی واجتماعی باید تلاش نمایند تا تبعیض درحق مادران را از میان برداشته نقش آنان را تقویت کنند.

متاقباً صدیقه بلخی سناتور وعضو شورای عالی صلح، شیلا صمیمی عضوشورای عالی صلح ، فتانه اسحاق گیلانی رئیسه اجتماع زنان و رحیم الله مجددی رئیس جی،اس،پی در رابطه به اهمیت زنان در امور صلح، نقش مادران وحمایت دولت درآوردن صلح ، ثبات واهمیت حضور زنان در روند صلح در کشور تاکید نمودند. قابل تذکر است که این کنفرانس علمی سه روز ادامه خواهد یافت و روی موضوعات پلان عملی ملی برای زنان صلح وامنیت مصالحه ونقش زنان درپروسه صلح اعتماد سازی تقویت اعتماد زنان ، جایگاه حقوقی زن به عنوان مادر از دیدگاه بشریت ،کنوانسیون حقوق مدنی وسیاسی زنان در رسانه ها وسائر موضوعات مربوط بحث علمی صورت خواهد گرفت

آصفه «سعادت»

گڼو نړیوالو ادارو له اداري فساد سره د مبارزې په برخه...

بیلابیلو بنسټونو د نړیوالو کتونکو Global witness، د شفافیت څارونکي Integrity watch ، د شفافیت نړیوال سازمان Transparency International او په قراردادونو کې د شفافیت سازمان Open contract استازو حضور درلود. دوی د اداري فساد پر ضد د مبارزې په لاره کې د جمهور رییس اجنډا او اراده وستایله او وې ویل چې اوس مهال د اداري فساد پر ضد د مبارزې په موخه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي.د اداري فساد پر ضد د مبارزې بنسټونو مسوولینو او استازو له اداري فساد سره د مبارزې په اړه خپل وړاندیزونه او طرحې وړاندې کړې او ژمنه یې وکړه چې له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د دولت د اجنډا بشپړ ملاتړ کوي. جمهور رییس له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د نظارتي بنسټونو په رول د ټینګار په ترڅ کې د شفافیت او مولویت تر منځ په تعادل او توازن ټینګار وکړ. جمهور رییس محمد اشرف غني د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه بریالي تګلارې تطبیق کړي، چې په نورو هېوادونو کې یې ښې پایلې لرلې وي. جمهور رییس همدارنګه له یادونو بنسټونو وغوښتل چې د افغانستان د اسلامي جمهوري نظام ټولې برخې تر پوښښ لاندې ونیسي او تمرکز یې یوازې د دولت په اجرایي برخو نه وي. جمهور رییس د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د ټولنې او خلکو نظریات په خپلو ارزونو کې خای پر خای کړي. جمهور رییس غني د دغې لیدنې په پای کې د دولت، څارونکو بنسټونو او مدني ټولنې تر منځ د همکارۍ د تامین لپاره د موثر چوکاټ په رامنځته کولو ټینګار وکړ.

د قضا د ستاژ دورې ۲۰۶ تنو فارغانو د محمداشرف غني...

ټول امانت، صداقت او بې طرفي به د قضا دنده ترسره کوي او د اسلامي شریعت، اساسي قانون او د هېواد د ټولو قوانینو حکمونو ته درناوی لري او تطبیقوي به یې. د دندې رازونه خوندي کوي، په مستقیم یا غیر مستقیم ډول خیانت، حق تلفي، بې عدالتي، قانوني سرغړونه به نه کوي او بډې به هم نه اخلي. جمهور رییس محمد اشرف غني د لوړې له مراسمو وروسته لوبو مقرر شویو قاضیانو ته د مبارکي ویلو په ترڅ کې وویل، چې ښ تاسو ته مهمه دنده وسپارل شوه، لومړنی قاضي د اسلام پیغمبر و او له هغه وروسته خلفای راشدینو دغه لوی مقام او مهمه دنده په غاړه لرله. جمهوررییس غني وویل، د افغانستان وجودي فلسفه د اسلام مبین دی او د دغه دین بنسټ عدالت تشکیلوي. نوموړي زیاته کړه، چېرې چې عدالت نه وي هلته سوداګري، کرنه، اردو او د حکومتوالي نظام دوام نه شي کولی. جمهور رییس ټینګار وکړ چې په زور ولاړ نظامونه موقتي او عدالت تلپاتې وي. په کوم هېواد کې چې قانون او عدالت نه وي، نو هلته ثبات هم نه راځي. محمداشرف غني څرګنده کړه ، د عدالت معیار دادی چې ښځه او سړي، شتمن او بې وزله، مسلمان او هندو د قضا د نظام پر وړاندې برابر وي. جمهور رییس د ۴۲ تنو ښځینه قاضیانو حضور چې له ټولوقاضیانو سره یې د وفاداري سوګند یاد کړ او همدارنګه د هېواد په عدلي او قضایي ادارو کې د ۲۴۵ تنه ښځینه قاضیانو په شتون خوښي څرګنده کړه او هغوی یې د افغانستان لپاره لوی ویاړ وباله. جمهور رییس له اداري فساد سره مبارزه، په ځانګړې ډول په عدلي او قضایي چارو کې د حکومت له لومړیتوبونو څخه یو مهم لومړیتوب وباله. جمهور رییس غني دېته په اشارې چې د هېواد د درې قواوو تعادل بنسټیزه اړتیا ده وویل، زه د اساسي قانون له مخې د خلکو لومړی خادم یم او درې واړو قواوو ته په برابر نظر ګورم. جمهور رییس وویل، په دویمو سلو ورځو کې به عدلي او قضایي ارګانونو ته جدي پاملرنه وشي.

« په عدلیې په وزارت کې...

د کادرونو په روزنه او په نورو برخو په تېره بیا دماشومانو داصلاح او روزنې دمرکزونو دحالت په ښه والي کې له دغه وزارت سره مرسته وکړي په پای کې دنړیوال بانک رییس وویل هلې خلې به وکړي چې طرحه شوې ستونزې حل شي

باختر

د شهید مزاري او ...

برخه کې عملي اقدامات ترلاس لاندې ونیسي او دلیجو په باب دې دملي امنیت شورا ته رپوټ وړاندې کړي امنیتي ارګانونه موظف کړي شوي دي په هغو سیمو کې چې اوسېدونکي یې له دې پلوه خورېږي څانګړي امنیتي پلانونه طرحه او عملي کړي. دجمهور رییس مرستیال دکتنې دبرخه والو دنورو غوښتنو په ځواب کې وویل په بیلابیلو برخو کې دخلکو دغوښتنو اومطالباتو تحقق د ملي وحدت دحکومت مکلفتونه دي

باختر

ملي ګټې باید د سولې او شومو موخو...

خو دهغوی کسان باید له وړتیا وو څخه برخمن وي، دا په بشپړه توګه دملي ګټو پرخلاف ده، چې د سولې په بدل کې دې دهېواد دتاریخي اوقم خوړلي دښمن په خوښه او یاداری، په افغان حکومت کې طالبانو ته داسې ونډه ورکړل شي، چې له ملي ګټو سره په ټکر کې وي. دغه راز افغان حکومت په هیڅ توګه دا واک او اختیار نه لري، چې دسولې په بدل کې دې خو خښتیخ ولایتونه طالبانوته ورپرېږدي. افغانان دڅپورلند اوګندمک ګرغیړن تړونونه په یاد لري، دهغو تړونونولانجه لاختمه نه ده او زیات ناوړه عواقب یې زېږولي دي. افغان طالبان باید‌په خپله دې ته پام وکړي اوکه له هغوي سره دهېواد اوولس غم وي، نو ددښمن داډول ناوړه طرحې دې ناکامې کړي. څکه یوې پاکستاني رسنۍ ایکسپرېس خبر ورکړي، چې دافغانستان دسولې په روانه پروسه کې وسله والو طالبانو ته دکابینې د ۳۰ سلنه وزیرانو او د دریو ولایتونو ورکړې وړاندیز کېږي. دا وړاندیز دافغانستان د واحد ، یو موټي او خپلواک هېواد دتجزیې په مانا دی، چې په هیڅ توګه به یې افغان ولس ونه مني افغان حکومت او طالبان باید دې ته پام وکړي اومفرضو کړیونه دا واک اواختیار ورنه کړي، چې دسولې دا وروستي هلې ځلې بدنامې او ناکامې کړي اودسولې دغه خبرې دافغانستان دتاریخي دښمنانو دناوړو دوه مخواودرواغجنو پالیسو ښکار شي افغانان دې ته په تمه دي چې دناروې په پلازمېنې اوسلوکې دافغان دولت او افغان استازو ترمنځ دسولې دوه ورځنۍ خبرې چې سرله پرونه پیل شوې، مثبتې پایلې راونغاړي اودبریالیتوب لوربډه ورسېږي

افغان اعلانات

یک جلد پاسپورت شماره (ای 112302 ، به اسم عبدالفتاح ولد محمد انور دارای اقامه کشور عربستان سعودی مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 07192150 به اسم خاطره وردک مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

د پوهنې وزارت په پام کې لري چې MOE/W-273/NCB/01/02 په سر پل ولایت کې د مختلفو مکتبونو د احاطې دیوالونه سره د دروازه 5 غرفي تشنابونه د اوبو څښلو څاه میزاوچوکی کافت داني او د برق سیستم دچارو

سرته رسونې پروژه د قرارداد په ټولیز قیمت 39 19341407 افغانۍ د دوه حصو لپاره د نوشاخ گلوبل ودانیز شرکت سره یې قرارداد کړی

په دې توګه له ټولو هغو ګډون کوونکو خصوصي شرکتونو څخه چې پدې هکله ادعا لري غوښتنه کیږي چې د اعلان د خپرېدو له نیټې څخه تر 14 ورځو پورې د تهیې او تدارکاتو ریاست ته مراجعه وکړي او پرته له دې د شکایت حق نلري

1927

◆ ◆ ◆ ◆

قرار است پوهنتون طبی کابل 103 قلم ادویه مورد ضرورت شفاخانه های تدریسی خویش را ازطریق داوطلبی باز به اعلان بسپارد. علاقمندان واجد شرایط که جواز فعالیت داشته باشند میتوانند ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری شرطنامه را از آمریت تهیه وتدارکات پوهنتون طبی کابل بدست اورند. تضمین نقد ویا بشکل سند بانکی اخذ میگردد

1821

◆ ◆ ◆ ◆

یک قطعه قباله شرعی نمبر 2297/ 579 مورخ 1340/11/16 زمین واقع حوزه چهارم کابل به اسم نوراقا ولد خان اقا

مفقود گردیده اعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

جواز کار نمبر 3075 مورخ 1394/1/10 ریاست عمومی قوای بشری و تنظیم روابط کار امور اجتماعی شهدا و معلولین به اسم فردوس ولد سید مجتبی فارغ التحصیل سال 1393 انستیتوت ملکی تجارتی بوبه چهارده پلس ولایت کابل مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

شرکت النور هاشمی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (28742-2) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 7AG130640 شاسی 2T1BB02VC189769 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند

1818

◆ ◆ ◆ ◆

شرکت النور هاشمی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (-562) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 2415527 شاسی JT1?EE107009758 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند

1817

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم حسین محمدی مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

ریاست اراضی ولایت کندز در نظر دارد که اطراف موازی 20 جریب زمین ملکیت خویش را دیوار احاطه پیره دار خانه وچاه عمیق اعمار نماید که مطابق نقشه وبراورد به قرارداد میدهد شرکت های ساختمانی وموسساتی که لست وراجستر ریاست شهر سازی اقتصاد وایا باشند ازنشراعلان الی بیست ویک روز با درخواست های خویش به ریاست اراضی کندز مراجعه نموده واقر اخذ تامینات اخذ میگردد

1815

◆ ◆ ◆ ◆

شرکت زاد راه لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (44558-2) شخصی کابل مدل 1998 دارای انجن 5-0598683 شاسی 3869-0170153 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند

1814

◆ ◆ ◆ ◆

شرکت نوین احمدی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (36933-2) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 4AL783445 شاسی INXBA02E7V590983 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند

1805

◆ ◆ ◆ ◆

شرکت ملت کاربوریشن لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (86262-2) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 7AG785114 شاسی INXBB02E2VZ644929 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند

1804

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 543474 به اسم محمد عارف محمدی ولد میاسعید مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

جواز نمبر دی 54154 مربوط شرکت ساختمانی ارشد سمیر اسنوز رزرشی افغانستان جائنت وینچر مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم عبدالشاکر سعادت مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

سند ملکیت زمین نمبر 5831 واقع پروژه احمد شاه بابا مینه به اسم غلام فاروق ولد محمد رسول مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم محمد امین لشکر خیل ولد لعل بیک مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 0586427 به اسم محمد ضابط خان ولد عبدالاحد مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم محمد آگل ولد علی جان مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم عبدالظاهر بیات ولد غلام شاه مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

د بدخشان لپاره د طالبانو تش په نامه والي وژل شوی دی

د ولایتي پولیسو یو ویاند ویلي چې د شمالي ولایت بدخشان لپاره د طالبانو یو ګومارل شوی والي له خپلو ۱۳ ملګرو سره ووژل شو. د بدخشان د امنیې قوماندانۍ ویاند، لعل محمد احمدزي وویل « د بدخشان لپاره د طالبانو تش په نامه والي مولوي امان الدین، په جرم ولسوالۍ کې د دوشنبې په ماښام ووژل شو.» احمدزي وویل چې په وژل شوو کسانو کې «اتـه تنه بهرنیان» هم شامل دي. هغه زیاته کړه: «کله چې یاغیان په یوه کور کې سره را ټول شول پرهغوی د څرخي الوتکې په واسطه بمبارۍ وشوې» هغه یادونه وکړه چې په برید کې ملکي وګړو ته کوم تاوان نه دی رسېدلی. رپوټونه وایي ،چې د کندز له ولایت په چاردرې ولسوالۍ کې هم د طالبانو او امنیتي ځواکونو تر منځ نښتې رامنځ ته شوې دي. د پولیسو یوه محلي چارواکي وویل چې یاغیانو پر اطرافي پوستې برید وکړ او لږدې شپې پولیس یې ووژل. په کندز کې ضابط نورالله وویل چې دغه پېښه په چهار درې ولسوالۍ کې د دوشنبې په ماښام رامنځ ته شوه. هغه وویل چې په دغو نښتو کې اووه یاغیان هم وژل شوي دي. هغه زیاته کړه: «دغه اطرافي پوسته اوس د یاغیانو په لاس کې ده.»

ketabton.com: The Digital Library

هیواد

HEWAD DAILY

سیاسي - اقتصادي ورځپاڼه

چهارشنبه د ۱۳۹۴ ل د غبرګولې ۲۷ مه د ۱۴۳۶ ق د شعبان المعظم ۲۹ مه د 17/6/2015

د اسعارو پېر او پلور

د کابل د شهزاده سرای د صرافانو د رییس د معلوماتو له مخې پرون له غرمې مخکې د بهرنیو پیسو په مقابل کې د افغانۍ ارزښت په دې ډول دی

یو امریکایي ډالر پېرودل په 60/50 افغانیو پلورل په 60/60 افغانیو

یو انګلیسي پونډ پېرودل په 93/00 افغانیو پلورل په 93/10 افغانیو

یو یورو پېرودل په 67/90 افغانیو پلورل په 67/95 افغانیو

یو سعودي ریال پېرودل په 15/90 افغانیو پلورل په 16/00 افغانیو

د اماراتو یو درهم پېرودل په 16/30 افغانیو پلورل په 16/40 افغانیو

زر پاکستانۍ کلدارې پېرودل په 583 افغانیو پلورل په 584 افغانیو

زر هندۍ کلدارې پېرودل په 930 افغانیو پلورل په 940 افغانیو

او زر ایراني تومانه پېرودل په 18/00 افغانیو پلورل په 18/10 افغانیو

په ارزګان کې د ملکي پر موټرو چاودنو مرګ ژوبله اړولې

د ارزګان ولایت د خاص ارزګان ولسوالۍ د جمبرک کوتل په سیمه کې پر دوو موټرانو د ماین چاودنې په پېښه کې ۳ ملکي کسان وژل شوي او ۱۲ نور ټپیان شوي دي. پېښه پرون غرمه رامنځ ته شوې ده. د ارزګان د والي ویاند دوست محمد نایاب د پېښې د پخلي ترڅنګ ویلي، چې په دې چاودنو کې ۳ ملکي کسان وژل شوي او ۱۲ نور ټپیان دي. نایاب وایي دواړه موټره له کندهار څخه د دایکنډي ولایت کجران ولسوالۍ ته روان وو، چې په لاره کې پر ښخ شویو ماینونو برابر شوي دي. د هغه په قول، په وژل شویو او ټپیانو کې ښځې او کوچنیان هم شامل دي. په افغانستان کې دغه شان پېښو عام وګړي سخت په غوسه کړي دي. خلک وایي، هره میاشت په لسګونو انسانان د سړک د غاړې په ښخ شویو ماینونو کې قرباني کېږي.

«په روژه کې دې له جګړې، ناروا او غیر اخلاقي کړنو څخه ډډه وشي»

د حج او اوقافو وزارت دهېواد ټولو هېوادوالو اوحسینه او عالمانو خطیبانو او امامانو په استازیتوب دروژې دمبارکې میاشتې په مناسبت ټول ملت ته تهنیت وړاندې کوي او اورښد اعلان کړي دهېواد له ټولو رسنیو څخه په کلکه غوښتنه کېږي چې دروژې دمبارکې میاشتې په احترام خپلې ټولې غږیزې او

اومبارکې وړاندې کوي، روژه دصبر او تقوا رحمت او مغفرت تعاون او سخا میاشت ده بنا له خپلو ټولو مسلمانانو او متدینو هېوادوالو څخه هیله کوو چې دروژې دمبارکې میاشتې ورځې په عبادت، دعا دقرانکریم په تلاوت دصدقو په ورکولو، داخوت، ورور ولۍ، په ټینګولو او دخان او ټولنې په اصلاح کې تېرې کړي او له ګناهونو شخړو اواختلافاتو څخه ډډه وکړي او ترحم تعاون شفقت صبر او عفوه خپله کړنلاره وګرځوي همدارنګه دحج او اوقافو وزارت دروژې دمبارکې میاشتې دعظمت او فضیلت په خاطر دغه ټکي اعلاموي

- له ټولو نظامي او سیاسي مخالفینو څخه غوښتنه کېږي چې دروژې دمبارکې میاشتې په احترام له جګړې، وینې تویېدو او لفظي او قلمي شخړو څخه الخوریزې خپرونې داسلامي او اخلاقي ارزښتونومطابق چمتو کړي او دخلکو په ځانګړې توګه دځوان نسل فکري رشد ودې په برخه کې له اسلامي خپرونو څخه استفاده وکړي

- په مرکز او ولایاتو کې دهوټلونو او رستورانتونو له ټولو خاوندانو څخه هیله کېږي، چې دروژې مبارکې میاشتې په ورځو کې د غذا له پخولو او وېشلو څخه جدا ډډه وکړي

- د هېواد له ملي تاجرانو او شتمنو څخه احترامانه غوښتنه کېږي، چې په دې مبارکه میاشت کې د فقیرانو او بې وزلو کسانو په مرسته کې ېړه وکړي

- له ټولو دوکاندارانو او کسبګرو څخه غوښتنه کېږي چې دروژې دمبارکې میاشتې په احترام له احتکار اوګران پلورنې څخه په کلکه ډډه وکړي او په لږ مفاد قناعت وکړي

په ننګرهار کې د نباتي غوړيو د تولید فابریکه پرانیستل شوه

دکرنې او اوبو لګولو وزارت په ننګرهار ولایت کې د تیلي بوټو دغوړیو دتولید فابریکه جوړه او پرانیستله دکرنې او اوبو لګولو وزارت درسنیو دفتر ویل دغه فابریکه د EAVS پروژې له خوا چې دکرنې او اوبو لګولو په وزارت کې ډېره مهمه پروژه اومه مواد دهېواد په دننه کې برابرېږي او څه ناخه ۱۱۰ تنه په کې په کار بوخت دي ددغې فابریکې محصولات دننګرهار او کابل په ولایتونو کې پلورل کېږي ددغې فابریکې جوړول او پرانیستل دکرنې او اوبو لګولو وزارت دلومړیو سلو ورځو دپلان یوه برخه

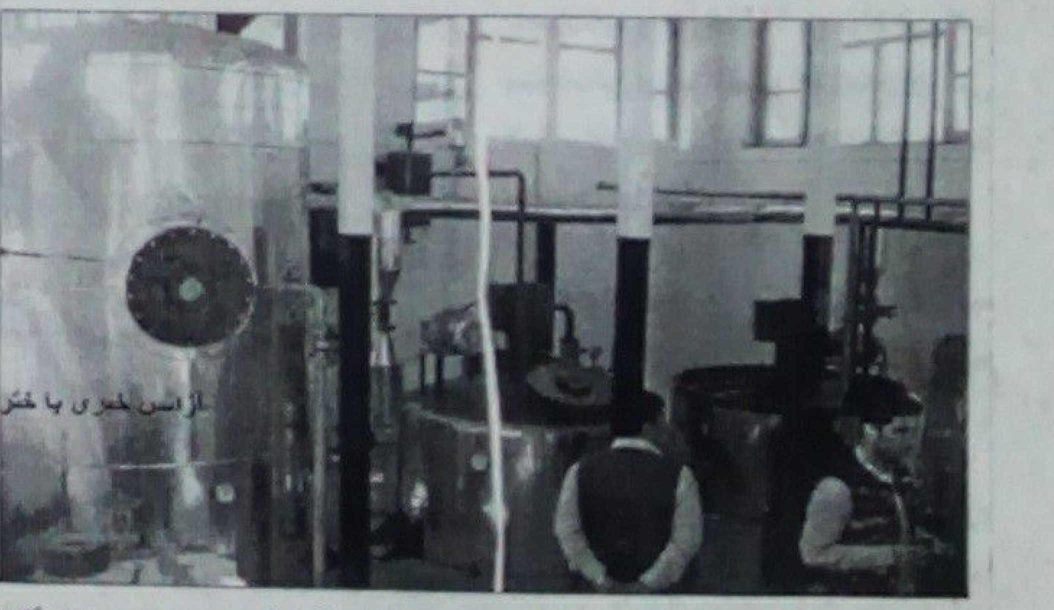

آژانس خبری باختر

ده د یو ملیون ډالرو په ټول لګښت جوړه شوې او په ۲۴ ساعتونو کې د ۱۵ ټنو تیلي نباتي غوړیو دچاپولو ظرفیت لري. دپنداني، زغرو او کنځلو په ګډون ددغې فابریکې ده. دغه وزارت ژمن دی چې دهېوادپه بېلابېلو سیمو کې دخلکو دژوندانه دښه والي او په خپلو پښو دخلکو ددرولو لپاره اوچت ګامونه واخلي. باختر

بهرنۍ: د سولې لپاره غیرمتوقع ګامونه اخیستل شوي

د افغانستان د سولې موضوع د ولسمشرد کاري اجندا په سرکې ده او اوس وخت رسېدلی چې د افغانستان د سولې خبرې پیل شي. د افغانستان او پاکستان لپاره د واشنګټن پخواني استازي او د راند کارپورېشن څېړونکی جیمز ډبینز وایي، په وروستیو څو میاشتو کې افغانستان، پاکستان او طالبانو د سولې لپاره غیرمتوقع ګامونه اخیستي دي. نوموړي چې د ۲۰۰۱ میلادي کال د بن په کنفرانس کې یې د امریکا استازیتوب کړی و، فارن افیرز خپرونې ته په مقاله کې کښلي، له ۲۰۰۱ کال راهیسې د افغانستان د سولې لپاره فرصتونه برابرېدل او یا له منځه تلل. جیمز ډبینز لیکلي، له طالبانو سره د امریکا له خوا د خبرو له

کول د افغانستان د سولې د پروسې په مخ کې سترخنډ و او که یا د سیاسي توافق د نشتوالي او غلط فهمیو له امله هم د سولې پروسه په ټپه درېدله. نوموړی وایي، امریکا په ۲۰۱۰ کال کې دا ومنله چې د افغانستان د جګړې ختمېدل د سولې له لارې ممکنه ده خو یا د ډېرې خبرې د سولې ډېر ورو او په غیر دوامداره توګه پرمخت

کاوه جیمز ډبینز وړاندې لیکي: د افغانستان اوسنی ولسمشر د سولې پروسې ته لومړیتوب ورکړی او پاکستان او چین هم لیوالتیا لري چې دغه بهیرته تازه ساه ورکړي. طالبانو هم په دې وېلو سره چې غواړي تاوتریخوالی پای ته ورسېږي د سولې د خبرو لپاره خپل رضایت څرګند کړی دی. د افغانستان او پاکستان لپاره د امریکا پخواني ځانګړي استازي فارن افیرز خپرونې ته لیکلي: ټولې خواوې باید له اوسني فرصته ګټه واخلي او د سولې د پروسې د پرمختګ لپاره کار وکړي. جیمز ډبینز وړاندې وایي: «امریکا باید له افغان ځواکونو سره همکاري وکړي چې د جګړې په ډګر کې د خپلو ځپلو له کړنو ساتنه وکړي، پر پاکستان فشار راولي چې طالبان د خبرو مېزته

کېنوي او تر ټولو مهمه دا چې له افغانستانه د خپلو سرتېرو د ایستلو په مسله کې قاطع نه اوسي او تر ۲۰۱۷ او له هغې وروسته هم له افغانستانه د خپل ملاتړ ژمنه وکړي»

نړیوالو ورځپاڼو ته کتنه

FP

فارن پالیسي: ښه ده چې افغانستان د مس عینک د کان له استخراجه لاس واخلي

د بریتانوي ګارډین ورځپاڼې د یوې لیکنې په عنوان کې راغلي: «افغانستان د دې لپاره چې د نورو شخړو او لانجو مخه ونیسي ښه به دا وي چې د خپلو مسو د کان له استخراج لاس واخلي.» ورځپاڼې تر دغه عنوان لاندې د حیرتانو او مزارشریف ترمنځ د اورګاډي د پټلۍ یوعکس هم خپور کړی چې په کې په لویه لوحه د افغانستان د جمهور رییس محمد اشرف غني او د شمالي ایتلاف د پخواني قوماندان احمدشاه مسعود دواړو عکسونه ښکاري او لاندې یې په دري، انګلیسي او روسي ژبو لیکل شوي چې «افغانستان ته ښه راغلاست» د مقالې لیکوال لیکي چې افغانانو ورته ویلي چې له کومې ورځې چې د عینکو د موکان تاسیس شوی، د دوی ژوند له شخړو او لانجو او د چاپېریال له ویجاړېدو سره لاس ګرېوان دی. ورځپاڼه لیکي چې افغانستان د خپلو طبیعي منابعو له کبله چې تر اوسه استخراج شوي نه دي له ستونزو سره مخامخ دي. افغان حکومت او بهرني پانګوال ترلسګونو کلونو جنګ او ناکرارېو وروسته غواړي دغو طبیعي منابعو څخه ګټه واخلي خو د بې نظمیو له امله واقعي خطرونه شته. ورځپاڼه لیکي چې افغانستان د سولې او ارامۍ د ټینګار او د پاک چاپېریال د ساتنې لپاره کېدای شي په دې حدې غور وکړي چې د عینکو د مسکو د کان له استخراجه لاس واخلي خو اقتصادي اړتیاوې یې ډېرې پیاوړې دي.

ګارډین لیکي، چې د طالبانو تر واک لاندې سیمې له کابل څخه یو ساعت لیرې دي او لوګر ولایت چې په دودیزه توګه د مخالفینو د نفوذ سیمه ګڼل کېږي، د مخالفینو او افغان امنیتي ځواکونو ترمنځ په کې پرله پسې نښتې کېږي د عینکو د موکان ته نږدې د یوه کلي اوسېدونکو د مقالې لیکونکي ته ویلي له کومې ورځې چې د کان د استخراج خبره رامنځته شوې د دوی ژوند یې په غم لړلی. مخکې یې ټول شوې او هم دولت او هم طالبان وربانديې فشار راوړي

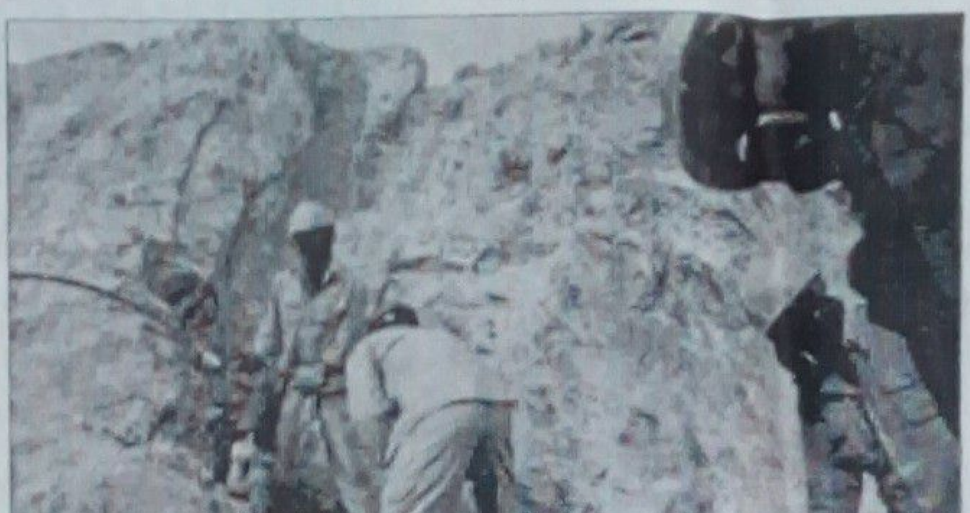

چې سیمه پرېږدي او په سیمه کې یې کم اقتصادي پرمختګ شوی دی. اندېښنه دا ده، چې د دې بریتانوي ورځپاڼې له دغو څرګندونو موخه دې آ په اصل کې دا بې مسوولیته څرګندونې دي، چې له یوه خام فکر کس بره د مرکې پر بنسټ شوې او یا ترې لوه ډنډوره جوړه شوې، په لوګر کې حالات داسې نه دي، لکه دې ورځپاڼې چې یې په اړه ناسمې

خرګندونې کړې دي، په هر حال بل خوا ملیټري ټایمز انټرنېټي پاڼه د یوه مطلب په عنوان کې دا پوښتنه کوي چې د امریکا د هوایي ځواکونو اټلس سوه پوځیان ولې تر اوسه په افغانستان کې پاتې دي؟ خپرونه په ځواب کې لیکي چې په افغانستان کې د امریکا حربي ماموریت کېدای شي له فني پلوه پای ته رسېدلی وي، خو هوایي ځواکونه یې اوس هم په دغه هېواد کې هره ورځ الوتنې کوي او په افغانستان کې د ۹۸۰۰ پاتې امریکایي عسکرو د ساتنې وظیفه اجرا کوي. وړاندې په مطلب کې راغلي چې سیاستوال او رسنۍ د افغانستان په هکله د پخوا په څېر خبرې نه کوي خو د امریکا د هوایي ځواکونو لپاره اوس هم په دغه هېواد کې جنګ دوام لري. ملیټري ټایمز زیاتوي چې په افغانستان کې د امریکایي ځواکونو په هڅو باندې اوس هم د توغندیو بریدونه کېږي. د مقالې په دوام کې د بګرام په هوایي اډه کې د یوه امریکایي منصبدارجنرال مارک کېلي له قوله لیکل شوي چې افغانستان اوس هم خطرناک ځای دی او د عسکرو حفاظت او ساتنه د ورځنیو مهمو مسایلو څخه ګڼل کېږي

د افغانستان دهوایي حریم د ساتنې لپاره د درېیو شرکتونو قراردادونه ارزول کېږي

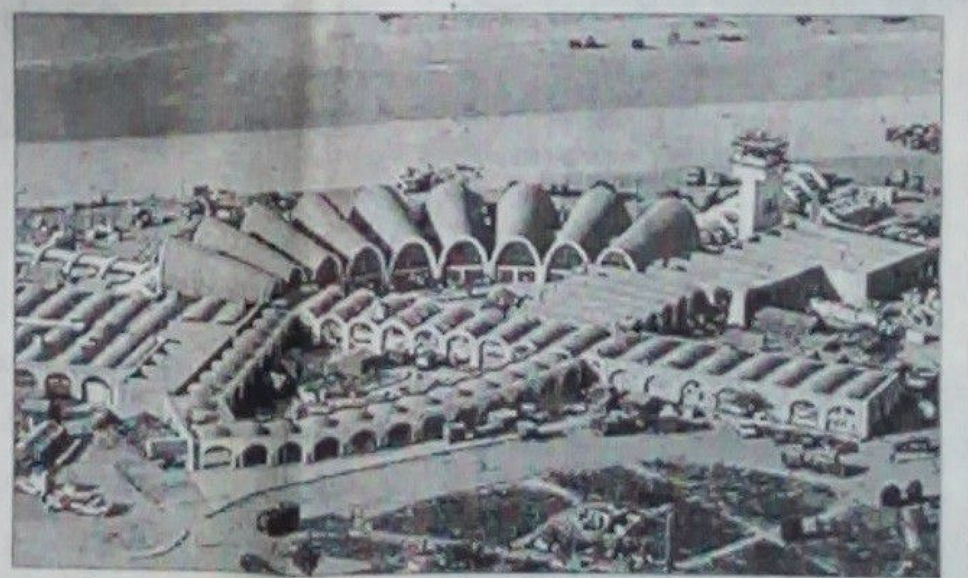

د درېیو شرکتونو دتخنیکي برخې وړاندیزونه په دې بریالي شول چې دافغانستان دهوایي حریم دکنټرول دقرارداد داخیستلو په خاطر وروستي پړاو یعنې دمالي وړاندیز مثل کېدو ته لاره پیداکړي. دوړاندیزونو دبرابېدلو په مراسمو کې چې دهوایي چلند دادارې دعملیاتي مرستیال محمد شاه حبیبي د ګرونو دریس کپتان عادل رسولي او دشرکتونو دمسوولینو په ګډون پرخای شوې و له شپږو علاقمندو شرکتونو څخه ددوی دوړاندیزونو له څېړنې وروسته، ددرېیو شرکتونو دتخنیکي برخې وړاندیز وکولای شول چې دهېواد دهوایي حریم دکنټرول دقرارداد داخیستلو په خاطر، وروستي پړاو یعنې دمالي وړاندیز مثل کېدو ته لاره پیدا کړي. همدا اوس دتدارکاتي بهیر دوروستیو پړاونو دبشپړولو په موخه دمناقصې بهیر دوام لري او هیله کېږي چې دټولو داوطلبیو په پای ته رسېدو سره بوله دغو درېیو شرکتونو څخه دهوایي حریم دکنټرول دقرارداد دګټوونکي په توګه وپېژندل شي. دغه راګټوونکي شرکت بهرني ماهران استخداموي او ددندو دلایحې او دشرط پاڼې له مخې به چې دافغانستان ددولت له خوا برابرې شوې دي عمل وکړي. دګټوونکي شرکت کارکوونکي او ماهران په مستقیمه توګه دملکي هوایي چلند خپلواکې ادارې ته ربوټ ورکوي او دملکي هوایي چلند دخپلواکې ادارې دفني کارکوونکو په مرسته به دهېواد دهوایي حریم په کنټرول پورې اړوندې چارې پرمخ بوځي. باختر

د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت خبرتیا

ټولو کابل ښاریانو ته خبر ورکول کېږي هغه لیک چې دکابل ښاروالۍ د خدماتو د معاونیت له خوا دکابل ښاروالۍ د شپږمې ناحیې ریاست ته لېږل شوی، داطلاعاتو او فرهنګ له وزارت سره په دې اړوند مشوره نه ده شوې او د اطلاعاتو اوفرهنګ وزارت او د واټونو دنومولو کمېسیون د وزیرانو شورا د مصوبې په رڼا کې په خپلې پخوانۍ پرېکړې ټینګار کوي د دغو واټونو دنومولو مسله پرون د هېواد دملي امنیت په شورا کې طرحه شوه او د هېواد جمهور رییس به موضوع په خپله تعقیب کړي

بهرنۍ لنډ خبرونه

په یمن کې د القاعدې مشر وژل شوی

القاعدې ډلې مشر چې په عربي ژبو وزمه کې یې مشر ناصرالوحیشي په یمن کې د امریکا په هوایي برید کې وژل شوی دی. د القاعدې عربي ټاپو وزمې ډله چې په یمن کې فعالیت لري، په یو شمېر هغو بریدونو کې تورنه ګڼل شوې، چې د امریکا پر ضد ترسره شوي دي. پر دغې ډلې د ۲۰۰۹ کال په دسمبر کې په یوې مسافر وړونکې الوتکه کې د چاودنې د هڅې تور هم لګول شوی دی. په دغې الوتکه کې چې ۲۹۰ سپرلي یې درلودې، په ناکامه شوې بریدګرو هڅه کړې وه چې تر کالیو لاندې ځای پر ځای شوې چاودېدونکو توکو ته چاودنه ورکړي خو بریالي شوي نه وو. د امریکا د بهرنیو چارو وزارت د الوحیشي په اړه د مالوماتو په بدل کې د لس ملیون ډالرو جایزه اعلان کړې وه. امریکا ویلي وو، ناصر الوحیشي د امریکا د استخباراتي ادارې سي آی اې له خوا د بې پیلوټه الوتکې په برید کې وژل شوی خو د دغه هېواد حکومتي ادارو دغه خبر نه و تایید کړی. الوحیشي ۳۰ کلن و. د القاعدې دوهم تر ټولو مهم مشر ګڼل کېده او یو مهال د اسامه بن لادن شخصي سکرتر هم و.

په اروپا کې د امریکایي وسلو په اړه د روسیې غبرګون

روسیې د امریکا هغه طرحه چې پر اساس یې غواړي د ناټو په هغو غړو هېوادونو کې چې له روسیې سره ګډه پوله لري درنې وسلې ځای پرځای کړي، تر ټولو جګړې وروسته د امریکا ډېر لمسوونکی ګام بللی. د روسیې د دفاع وزارت لوی چارواکي جنرال یوري یاکوبوف اعلان کړی چې له روسیې سره پر پوله د لا ډېرو امریکایي عسکرو او تجهیزاتو ځای پرځای کول به تر سړې جګړې وروسته د امریکا تر ټولو سخت تحریک کوونکی عمل وي او دغه عمل به بې ځوابه پاتې نه شي. یاکوبوف دغه څرګندونې د امریکا د دفاع وزارت د هغې پرېکړې په غبرګون کې کړې چې غواړي د ختیځې اروپا هېوادونو ته درنې وسلې واستوي او د بالټیک حوزې په درېیو هېوادونو استونیا، لاتویا او لیتوانیا کې تر ۵۰۰۰ ډېر عسکر ځای پرځای کړي. یاکوبوف ټینګار وکړ چې که امریکا دغه طرحه عملي کړي، نو روسیه به بې له دې چې په لوېدیځو پولو کې خپل پوځي حضور پیاوړی کړي، بله لاره ونه لري

کردي جنګیالیو د سوریې تل ابیض ښارګوټی ونیولی

په سوریه کې کردي وسله وال وایي، د ترکې پولې ته څېرمه یې تل ابیض ښارګوټی نیولی او د داعش جنګیالیو د اکمالاتي لارې ترلو لپاره هم اقدامات کېږي. وایي د کردش پاپولر پروټکشن یونټ، وای پي جي، له لوري مرسته اسټول کېږي، چې د داعش مرکز رقه سوبلې لارې کنټرول تر لاسه شي. تل ابیض کې د روانې جګړې له کبله زرګونه خلکې کسان ترکیې ته تېښتېدلي دي. د وسله والو کردانو دغه پرمختګ کې د امریکا هوایي بمبارۍ او سوریې کې د داعش خلاف په جګړه بوختو وسله والو ډلو مرسته هم شامله ده. کردان په تل ابیض له ونیولو ټینګولو وروسته د ترکیې پر پوله تر خپلې ولکې لاندې نورو سیمو سره هم اړیکه کې دي، چې ختیځ کې له عراقه یا لوېدیځ کې تر کوبانې پورې غځېدلې سیمه ده بل لور ته د سورې پاغیانو بر کن الفرات نومې ډله، چې له کردانو سره په دغه جګړه کې همکاري کوي وایي، د تل ابیض په ختیځ او سویل کې سخته جګړه شوې

«اټومي وسلې کمې، خو کوابن یې ډېر شوی دي»

په سوېډن کې د سولې څېړنیز انسټیټوټ (سیپري) د ۲۰۱۵ م کال لپاره په راپور کې ویلي، چې اوس هم په نړۍ کې څه ناڅه ۱۶۰۰۰ اټومي وسلې موجودې دي. د سولې څېړنیز نړیوال انسټیټوټ SIPRI د ۲۰۱۵ م کال په راپور کې راغلي چې اوس هم په نړۍ کې ۱۵۸۵۰ اټومي وسلې موجودې دي. د یاد انسټیټوټ کاریوه شېن کایل ویلي، «موږ په عمل کې وینو چې د اټومي وسلو د زېرمو د عصري کولو پروسه روانه ده.» د سیپري په راپور کې راغلي چې د روان میلادي کال په پیل کې د تېر کال په پرتله ۵۰۰ اټومي بمونه کم شوي دي. په هغو اتوم لرونکو هېوادونو امریکا، روسیه، چین، شمالي کوریا، فرانسه، برېتانیا، اسرائیل، هند او پاکستان شامل دي. د راپور له مخې د اټومي وسلو د کمښت وجه د امریکا او روسیې له خوا د هغه تړون د عملي کېدو دوام بلل شوي، چې په کې دواړه خپل خانونه د اټومي وسلو په کمښت مکلف کړي دي. دواړه هېوادونه د سړې جګړې له پای راهیسې د خپلو وسلو له زېرمو څخه هغه اټومي وسلې لیرې کړې چې ډېرې زړې شوې وې

د مصر پر پخواني ولسمشر د مرګ سزا تایید شوه

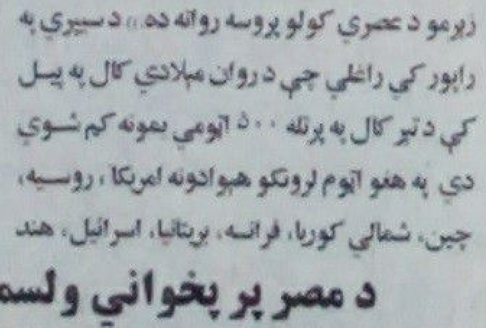

په مصر کې یوې بلې محکمې هم د دغه هېواد پخواني ولسمشر محمد مرسي ته د اعدام سزا تایید کړه. ښاغلي مرسي په ۲۰۱۱ کال کې د زندان په ماتولو تورن دی چې د مصري چارواکو په وینا، ډېر مجرمین او ترې وتښتېدل. محکمې له ښاغلي مرسي سره یو ځای د اخوان المسلمین د ګوند مشر محمد بدیع هم په مرګ او د دغه ګوند ۱۰۰ نور مشران یې د عمر بند په سزا محکوم کړل. همدغې محکمې یوه اوونۍ وړاندې محمد مرسي د فلسطین د حماس ډلې په ګډون له بهرنیو ډلو ټلو سره د مرستو په تور، په عمر بند سزا محکوم کړی و. محمد مرسي په ۲۰۱۳ کال د پوځ له لورې د ولسمشرۍ له څوکۍ راښکته کړل شو او زندان ته واستول شو. اوس د هغه پرځای دغه هېواد پخوانی پوځي مشر عبدالفتاح السیسي ولسمشر دی. له ۲۰۱۳ کال راهیسې حکومت پر ښاغلي مرسي بېلابېل تورونه لګولي دي، چې ټولې هدف یې د اخوان المسلمین د ګوند لاځپل وي. له بهرنیو منابعو څخه

Dr : Shamsulhaq Aryanfar, Head of Govt. Dailies

Editor –in-chief: Ahmad Zalmai Shahbaz
0700078578

د ورځپاڼې د وېش څانګه

۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷ _ ۰۷۰۷۹۶۰۱۷۱

چاپځای د آزادۍ مطبعه

د ورځپاڼو وېب سایت www.dailies.gov.af

کتونکې ډله
- شاولي فراد
- سیدیوسف (شریفي)
- محمد صادق قلندري
- میر مسجدي عزیزي
- نورالحق (بلوچ)
- اصغر ټني
- حبیب الرحمن ابراهیمي

د ورځپاڼو رییس دکتورشمس الحق آریان فر	۰۷۹۹۳۲۵۸۵۰
آمر او مسوول مدیر احمد زلمی شهباز	۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۱۳۰
سرپرست مسوول مکرټر شیرمحمد نظري	۰۷۷۲۰۳۶۷۱۵
ډیزاین احمدشاه سخي	۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵

برېښنالیک: hewad1948@yahoo.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library